

REVISTA DE **SANT JULIÀ DEL LLOR I BONMATÍ**
4a època - setembre 2020

L'òmic

Serveis

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

Tel. 972 42 22 96 – Fax 972 42 33 34

info@stjuliabonmati.cat

www.stjuliabonmati.cat

Facebook: @stjuliabonmati

Twitter: @stjuliabonmati

Jutjat de Pau

Tel. 620 063 091

jp.stjuliallorbonmati@xij.gencat.cat

Escola Sant Jordi

Tel. 972 42 10 70 – Fax 972 42 31 50

b7000123@centres.xtec.es

https://agora.xtec.cat/ceipsantjordi/

Parròquia de Santa Maria de Bonmatí

Tel. 972 42 02 53 / 666 643 136

tatecm@gmail.com

Ràdio Bonmatí

Tel. 972 42 44 92

radiobonmati@gmail.com

www.radiobonmati.cat

Bar Centre Cívic de Bonmatí

Tel. 653 192 797

9centrecivic@gmail.com

Bar El Racó dels Amics

Tel. 972 19 17 66

Bar Restaurant Can Jans

Tel. 972 42 32 39

Bar Restaurant La Cantonada

Tel. 972 42 11 61

Restaurant Duc de l'Obac

Tel. 972 42 09 77

Restaurant La Barca

Tel. 972 42 09 63

Turisme Rural Can Vila

Tel. 972 42 37 12

Habitatge d'ús turístic El Vidals

Tel. 609 340 627

Habitatge d'ús turístic La Rovira

Tel. 677 465 341

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona

Tel. 972 24 74 20

Telèfon d'Emergències (urgències sanitàries, incendis i salvaments, seguretat ciutadana, protecció civil) Tel. 112

Atenció a les Dones en Situació de Violència

Tel. 900 900 120

Servei d'Assessorament Jurídic en Llei d'Estrangeria

Tel. 972 20 49 80 (Càritas)

Servei d'Atenció Integral a la Diversitat afectivo-sexual i de gènere de la Selva (SAI La Selva)

Tel. 872973003 / sai@selva.cat

Oficina Jove de la Selva

Tel. 972 84 36 08 / 670 05 39 21

Teisa

Oficines centrals: 972 20 48 68

Fecsa Endesa

Avaries: 800 76 07 06

Correus (Anglès)

Horari d'oficina: De dilluns a divendres, de 9.30 a 14.30 h. Dissabtes, de 9.30 a 13 h.

Tel. 972 42 22 21

Consell Comarcal de la Selva

Oficines: Tel. 972 84 21 61

Fax 972 84 08 04

comarca@selva.cat

www.selva.cat

Xaloc (gestió tributària)

C/ Dr. Castany, 68, bxs. – Salt

Tel. 972 40 27 77 – 972 10 40 48

salt@xalocgirona.cat

FARMÀCIES

Farmàcies de guàrdia (informació)

www.cofgi.com

Farmàcia de Bonmatí:

M. José Medina Bonora: Tel. 972 42 22 31

De dilluns a divendres, de 9.30 a 13.15 h i de 16.30 a 20 h. Dissabtes, de 9.30 a 13 h.

Farmàcies d'Anglès

Adela Bonmatí: Tel. 972 42 08 89

Teresa Franch: Tel. 972 42 00 51

Farmàcia de la Cellera

Marta Jornet: Tel. 972 42 14 63

Farmàcia d'Amer

Soledat Bassó: Tel. 972 43 03 16

SALUT

CAP d'Anglès (de 8 h a 20 h)

Tel. 972 42 14 98

Urgències i Ambulàncies Tel. 112

Atenció Continuada de Santa Coloma de Farners (de 20 h a 8 h) Tel. 972 84 30 16

CatSalut Respon

Tel. 061 (temes de salut que no són emergència)

HORARIS DE SERVEIS

Atenció municipal

- Oficines: De dilluns a divendres, de 9 a 14 h
Dimecres, de 17 a 20 h (excepte a l'agost)
- Secretaria: Cal concertar visita prèviament.
- Alcaldia: Cal concertar visita prèviament.
- Oficina tècnica: Cal concertar visita prèviament.

Serveis Socials

Treballadora social: Cada divendres al matí
Educador social: Cada dijous al matí
Per concertar entrevista: tel. 972 129 099 (laborables, de 9 a 14 h)

Atenció Mèdica

Metgessa: Fanny Boada – Infermeria: Jaume Navarro i Iris Crous
Cita prèvia: www.ias.cat / 93 326 89 01
972 42 14 98

Parròquia de Bonmatí

Horari de misses:
Missa anticipada (dissabtes i vigílies de festius), a les 18 h.
Despatx parroquial de Mn. Josep M. Castellà i Marcet:
Dissabtes de 17.30 a 18 h i hores convingudes (Tel. 972 42 02 53 666 643 136)

RESIDUS

Deixalleria mòbil

Cada primer dimecres de mes, al davant de l'envelat.

Minideixalleria

Minicontenidors fixos situats al davant de l'ajuntament per llençar-hi CD o DVD, mòbils i carregadors, bombetes, cartutxos de tinta, piles i altres objectes d'electrònica de mida petita.

Recollida d'olis domèstics

Cal llençar l'oli de cuinar en una ampolla de plàstic tapada.

Els contenidors estan situats als llocs següents:

- Plaça Massana de Bonmatí
- Av. 22 de Febrer / C. Lluís Companys de Bonmatí
- Parada del bus de Sant Julià del Llor

Trastos voluminosos

Retirada a domicili cada primer dijous de mes (la nit abans s'han de deixar els trastos al davant del vostre habitatge). Cal trucar prèviament, abans del primer dimarts de mes, a l'ajuntament o al 902 103 493 (Atenció Ciutadana sobre Residus)

Restes d'esporga i poda

Contenidor situat al final del carrer del Molí (cal demanar la clau a l'ajuntament)

Índex

Serveis	2
Llinda.....	3
Fa cent anys.....	3
Entitats	4
Actualitat.....	28
Història.....	38
Personatge.....	44
Medi Ambient	49

Edita:

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

Consell de redacció:

Anna Pagès, Xevi Pijaume,
Rosa Taberner, Marta Cos, Josep
M. Quer, M. Carme Domènech,
Gemma Caparrós

revista.lamic@gmail.com

Impressió:

Impremta Pagès
Tel. 972 420 107 - Anglès

Portada:

L'aigua corre sota el pont vell
de Sant Julià, el 23 de gener
de 2020, pel desembassament
dels pantans després del
temporal Gloria.

Dipòsit Legal: GI-1210-1993

El Consell de Redacció no
s'identifica necessàriament
amb les opinions dels articles
publicats.

En un any 2020 que sembla que pretén capgirar-ho tot, editem un nou número de L'Amic en què l'actualitat no passa desapercibuda. Després de 24 pàgines dedicades a oferir els escrits i les imatges que us presenten les entitats del poble, en destinem 10 a parlar de temes que ens han afectat –i encara ens afecten– a tots d'una manera o altra: el temporal desencadenat pel "Gloria" i els seus efectes, l'arribada de la pandèmia de la covid-19 al nostre entorn i el temor que ens desperten els terratrèmols.

En el capítol d'Història aportem documents que creiem interessants per conèixer l'activitat minera a Sant Julià i, seguint la sèrie dedicada a les masies, ens parem a conèixer Can Niern. La secció del Personatge la dediquem a dues figures que van ser testimonis del creixement i l'evolució de Bonmatí: Mn. Salvi Cateura, que va ser capellà de la colònia en l'època que s'estava construint, i Mn. Àngel Pla –traspasat el novembre de 2019–, que va viure i coprotagonitzar l'expansió del nucli de Bonmatí més enllà de l'entorn de les fàbriques. I tanquem la revista amb el reportatge de Medi Ambient sobre zoonosis, les malalties animals que poden ser transmeses als humans.

Abans d'acabar, volem donar les gràcies a totes les persones que han dedicat el seu temps i han proporcionat material per donar contingut a aquesta revista. Moltíssimes gràcies!

Consell de Redacció

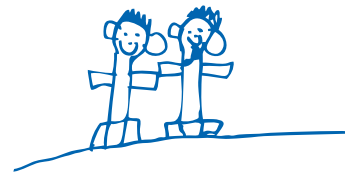
Fa cent anys, el 1919...

- El 26 de febrer, a causa d'un temporal, el riu s'emporta "la casa denominada «La Barca», immediata al río, no quedando del edificio más que una pared", segons es publica a la premsa.
- A l'abril es posa fi a la vaga que feien els treballadors de la fàbrica Hijos de Vicente Casacuberta, de Bonmatí.
- Al maig es demana la creació d'una escola a Sant Julià del Llor i també a Sant Climent d'Amer.
- Al setembre detenen el veí de Vilanna Pere Domènech Ansesa per haver calumniat una dona, Isabel Martínez Carmena, veïna de la colònia Bonmatí.
- El 20 de desembre, es produeix un accident a la mina Carlota de Sant Julià, on hi moren set treballadors, que no són trobats fins al cap de dies. Les set persones que hi van perdre la vida i els dies que van ser trobats són:
 - 3 de gener de 1921: Manuel González González, 31 anys, natural de la Unión (Múrcia) i veí d'Anglès.
 - 16 de gener de 1921: Joan Puigdemont Antoné, 48 anys, natural i veí de Sant Julià; Joan Sidera Viñolas, 19 anys i veí de Sant Climent d'Amer; i José Ridao Flores, 37 anys, natural de Múrcia i veí d'Anglès.
 - 17 de gener de 1921: Esteve Vilanova Blanquera, 23 anys, natural i veí de Sant Julià; i Fernando Gallego García, 37 anys, natural de Mazarrón (Múrcia) i veí de Bonmatí.
 - 11 de febrer de 1921: Manuel Oller Ridao, 21 anys, natural de Mazarrón (Múrcia) i veí d'Anglès.

ESMENA

En el núm. 47 de L'Amic (2019), la fotografia aèria de la masia de la Pera (pàg. 38) va sortir invertida horitzontalment. L'orientació correcta és aquesta:

ABS Anglès

LES VISITES, SEMPRE AMB CITA PRÈVIA

Des de l'aparició dels primers casos de pneumònia de causa desconeguda a la ciutat xinesa de Wuhan (Hubei), la transmissió de la infecció per Covid-19 no ha deixat de créixer a tot el món.

La Covid-19, causada per un dels set coronavirus que afecten els humans, és una infecció majoritàriament benigna: dels casos actius, un 95% són catalogats com a lleus i un 5% com a crítics. Malgrat això, l'epidèmia ha tingut una repercussió, encara immesurable, a escala mundial.

La crisi sanitària causada per la Covid-19 ha fet valdre la importància de l'atenció integrada, i ens cal treballar per la bona comunicació entre nivells assistencials així com amb la població que atenem. Tot un repte sempre, però ara molt més. La salut pública és un bé molt preuat que cal cuidar i mantenir en bona forma.

Amb la realitat del mes de març, l'equip de seguida va entendre que érem davant d'una situació excepcional i va actuar en conseqüència. Res millor que tenir clars els beneficis de funcionar com un equip cohesionat.

Durant els primers dies, navegàvem en la incertesa perquè la situació realment era incerta. Com a professionals sanitaris estem acostumats a situacions imprevistes, però aquesta ho superava tot per la característica de gran novetat. Sabíem que el virus circulava i en teníem coneixement. Els primers dies tot van ser protocols, procediments d'actuació, correus interminables per explicar a què ens enfrontàvem, reorganització de l'equip, torns diferents dels habituals, reforços de cap de setmana, reorganització dels espais, tancament de consultoris locals i sobretot acostumar-nos a la nova i imprescindible indumentària.

De cop i volta, ens vam trobar fent unes altres tasques, noves i potencialment perilloses, que requerien unes mesures mai viscudes. Mentrestant, calia anar fent les visites no demorables, i així es va fer: molts més domicilis que mai perquè les persones no sortissin de casa i moltes menys visites presencials als centres per evitar contagis innecessaris. Va arribar un moment que vam haver de controlar l'entrada del CAP per destriar on anava l'usuari en funció de la demanda, ja que ens calia (i encara ens cal) separar els anomenats malalts "respiratoris" de la resta.

No vull deixar de dir que la resposta de la població ha estat admirable i ens ha facilitat el treball, sens dubte. Cal afegir que van ser molt ben vingudes les donacions de particulars i empreses que ens van abastir de material de manera desinteressada i volem agrair-ho eternament.

Actualment, encara tenim una situació excepcional i estem en alerta permanent i treballem per fer-hi tota la prevenció possible. La nostra tasca habitual és atendre per telèfon totes les visites i, en cas de ser necessària la visita física, es proposa i es fa. Es pot fer al centre o al domicili. Aquestes actuacions ens venen estipulades pel Departament de Salut i així les apliquem.

Som un equip de metges, infermeres, administratives, auxiliars, odontòloga, llevadora, infermeres pediàtriques i pediatres, i, en el

cas que ens ocupa, cal posar un important accent en les netejadores, ja que han estat clau des que va començar la pandèmia.

La responsabilitat que ha demostrat l'equip és admirable i cal remarcar-ho, com també l'actitud de la població. Hem fet molts seguiments telefònics a possibles infectats, ja que al principi no disposàvem de proves ni de testos per poder destriar.

A començament de l'estiu ja vam disposar de proves PCR per a tota persona que manifestés símptomes compatibles amb la Covid. Un cop feta la prova, el pacient ha de romandre a casa confinat fins a tenir el resultat. Se l'informa del resultat per telèfon i, així mateix, se li fa un seguiment dels símptomes.

La nostra zona ha estat poc afectada per la Covid en comparació amb d'altres de Catalunya, però no podem abaixar la guàrdia; potser això vol dir que hem seguit bé les mesures de prevenció entre tots i, per tant, cal continuar així.

Totes les mesures són poques, la mascareta és obligatòria i per tant no hi ha debat, i cal insistir en la higiene de mans, intensa i acurada, així com en la distància social de seguretat. No sabem fins quan durarà aquesta realitat i per tant hem d'aprendre a conviure-hi.

Nosaltres som un servei públic que treballa per a tots i totes vosaltres i, com a servei públic, entre tots l'hem de cuidar, perquè és de tots.

Si veniu de visita (sempre amb cita prèvia), heu de venir sols (excepte criatures o persones que no es valen per si soles). Veureu que només deixem entrar una persona perquè ens cal ser els menys possibles en llocs tancats, i sobretot veniu a l'hora convinguda, no abans.

Per acabar, us volem dir que aviat tindrem la vacuna de la grip, ja us avisarem, i aquest any, més que mai, vacuneu-vos, si us plau.

Cuidem-nos i fem prevenció.

Gemma Caparrós Boixés
Directora EAP Anglès

I+AS Institut
d'Assistència
Sanitària

Amb els lemes "Queda't a casa" i "Fes-ho pels teus" s'expressava la necessitat de restringir la mobilitat de les persones per tal de reduir el nombre de contagis entre la població.

AMPA

CAP SITUACIÓ ENS FRENA

Els i les membres de l'associació de mares i pares de l'Escola Sant Jordi aprofitem com cada any l'ocasió que ens ofereix la revista L'Amic per poder fer un petit escrit. En aquesta ocasió començarem explicant-vos algunes de les nostres funcions:

- Afavorir la relació i coordinació entre les famílies i el personal docent.
- Ser la veu dels pares i mares davant de les administracions públiques.
- Treballar per millorar la participació i el compromís dels pares, fills i de la societat en general i de l'educativa en particular.
- Informar i orientar les famílies sobre el funcionament de l'escola i temes relacionats amb el menjador escolar, l'adquisició de llibres de text, les activitats extraescolars...
- Organitzar les activitats extraescolars.
- Col·laborar amb l'escola en l'organització de diferents activitats i festes: jornada de patis, festa final de curs.
- Col·laborar en activitats diverses del poble.

L'AMPA en cap cas és una organització de beneficència. Les famílies que en formem part paguem una quota anual i esdevenim socis. Els socis tenim dret a decidir i formar part dels òrgans de l'associació i els diners que es recapten es destinen, en benefici de tots els infants de la nostra escola, a activitats extraescolars, adquisició de material per a l'escola, pagament de l'autobús de les colònies, etc.

Amb tot això estem molt contents perquè podem aportar el nostre granet de sorra per afavorir l'educació dels nostres fills i filles.

Seguidament aprofitem l'avinentsa per parlar una mica més a fons del tema de les activitats extraescolars.

Durant el curs anem revisant si les activitats extraescolars plantejades són les adequades, ja que quan les planifiquem busquem una oferta formativa oberta a

tots els alumnes de l'escola, per tal que els alumnes facin noves amistats, que la paraula socialització agafi més valor, i que puguin desenvolupar nous interessos i habilitats.

Enguany, per iniciar la jornada escolar, tindrem l'acollida matinal, amb activitats diverses per començar el dia amb energia.

Després de fer un sondeig entre les famílies, aquest any oferirem també activitats de migdia (ceràmica i anglès). A més, veiem que això fa que els nostres nens i nenes donin un valor diferent a les hores de lleure durant l'estona del dinar.

A les tardes, sortint de l'escola, també hem plantejat fer anglès, ioga i esport (multiesports i bàsquet). De nou la nostra idea és únicament fer del seu temps lliure un temps d'aprenentatge.

El més difícil, que és el que moltes vegades ens pregunten les famílies, és escollir correctament l'activitat o les activitats. Segons la nostra experiència, el millor sempre és parlar amb l'infant. Explicar-li de què consta l'activitat i quan la faria.

Que entengui que per a ell/ella serà una activitat diferent i que per això se li proposa. Cal mirar que l'activitat que se li ofereixi sigui per desenvolupar les seves fortaleces, però també que li pugui servir per realitzar progressos i que en cap cas sigui una obligació.

Pels membres de l'AMPA, pensar què podem oferir, any rere any, ens és un al·licient per seguir endavant. Ens motiva veure que les propostes avancen i que també anem ajudant en el que podem i participant en altres activitats que s'organitzen al poble, tot de manera desinteressada.

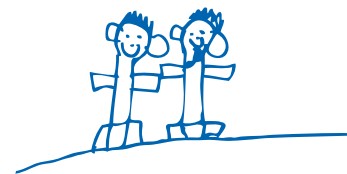
Aquest curs 2020-2021 es planteja difícil i complicat, no sabem com anirà ni com serà. Desconeixem si les activitats que hem plantejat les podrem portar a terme.

Esperem que es pugui trobar la millor manera perquè tota la situació actual afecti el mínim possible els nens i nenes, que realment són el més important.

Però, com ja hem dit, cap situació ens frena per seguir endavant pensant en els nostres fills i filles.

Per tot el que us hem explicat, us animem a fer-vos socis de l'AMPA.

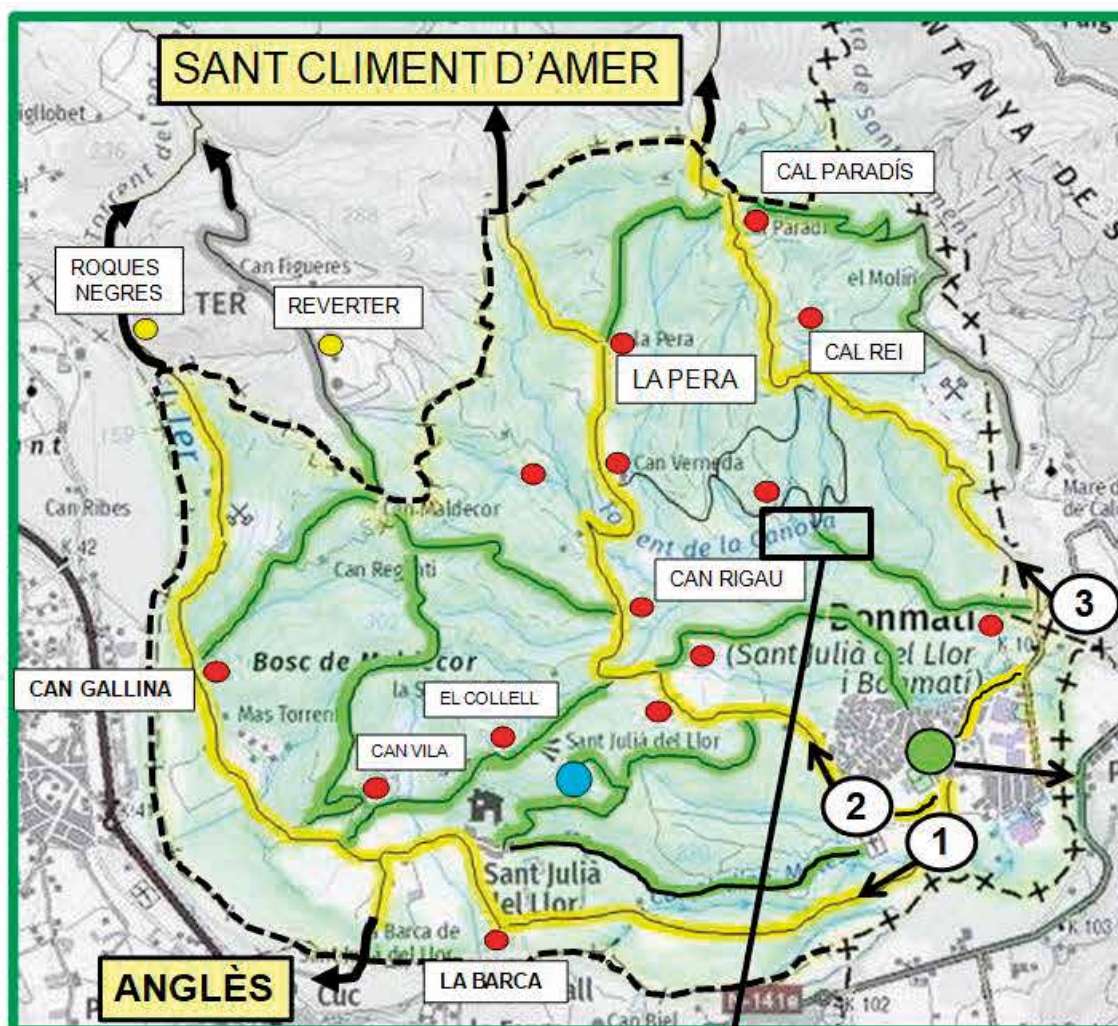
I a tots els pares i mares d'alumnes us esperem amb els braços oberts per formar part del nostre equip!

Associació Anar-hi Anant

CCC: CARRETERES, CAMINS I CORRIOLS (1)

Aquest any 2020 serà un any que tots recordarem. Un mes abans de la Marxa del febrer ens va visitar el *Gloria*, i quina visita...: aigua i més aigua!

Vam fer la Marxa el 23 de febrer, tot va anar bé, hi va haver 1.280 participants, sense cap problema.

I tres setmanes després ens *confinen* a tots perquè ha vingut un virus, una cuca que en diuen SARS-CoV-2 i és molt dolenta. Primer no podíem sortir de casa, després només fins a 1 km a la rodona i més tard ens podíem moure pel municipi però sense sortir-ne.

Per sort el nostre municipi és petit però ben parit! Però on comença i on acaba, per no passar-nos i que no ens renyin? Doncs això és el que intentarem explicar aquí i veure camins i corriols que hi tenim.

El municipi de Sant Julià del Llor i Bonmatí té uns 9,4 quilòmetres quadrats. El riu Ter ens marca la frontera pel sud amb Bescanó, Anglès i la Cellera. Els altres límits ja no es veuen tan clars, però més o menys són abans de Roques Negres anant cap a Amer, a prop de la Costica per la part nord i una mica seguint la riera de Calders per la part est (vegeu la imatge).

CARRETERES

1. Carretera nova. Es va inaugurar el 1988, segueix el Ter i uneix Bonmatí i la Barca i el carrer Nou de Sant Julià i, ja a Anglès, connecta amb la C-63. No gaire lluny de l'Esplai, té una desviació que va cap al carrer Vell, Can Gallina i Sant Climent d'Amer. El terme municipal s'acaba just abans d'arribar a Roques Negres. (L'anomenada "carretera vella" uneix el cementiri de Bonmatí i el carrer Petit de Sant Julià, passant per Can Tolsà.)

2. Carretera de la Pera. És la que va des del cementiri de Bonmatí fins a la masia de la Pera, passant per Can Verònic, la Rovira, Can Rigau, Cal Ros i Can Veneda. Després de la Pera també continua cap a Sant Climent, però el camí està en més mal estat.

3. Carretera de Cal Rei. Puja just davant de la fàbrica Casademont (al principi és del terme de Sant Gregori) i va cap a Cal Rei i Can Paradís, i just uns quants metres més enllà comença el terme d'Amer. La carretera continua fins a Sant Climent, però està pitjor.

Aquestes tres són les *carreteres* que, de fet, ens porten cap a Sant Climent d'Amer.

CAMINS

Hi ha camins que enllacen les carreteres que hem vist, podríem dir que en sentit perpendicular.

De la 1 a la 2 podem anar-hi per uns quants camins:

-El que puja a la capella i després baixa fins a la carretera de la Pera entre Can Verònic i la Rovira.

-El que passa per Can Vila i el Collell i surt just després de la Rovira.

-El que puja just al costat de Can Gallina i va a parar davant de Can Rigau.

De la 2 a la 3 podem anar-hi des de la Pera cap a Can Paradís.

També tenim un antic camí que va des de Can Llorà Petit fins a la Canova seguint el torrent de la Canova. I des d'aquest podem anar tant cap a la carretera de Cal Rei (passant per Cal Papa) com a la carretera de la Pera (per Can Veneda). En aquest camí hi trobem uns quants corriols que segueixen el torrent, un del quals és el que volem explicar aquí, en l'apartat de corriols.

CORRIOLS

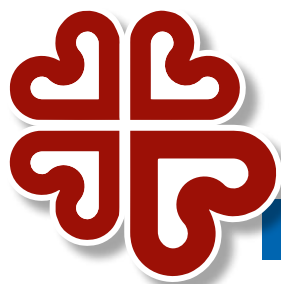
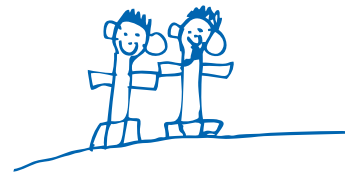
De corriols n'hi ha molts i són els que més ens interessen per anar a fer passejades. Però aquesta vegada volem parlar del **corriol del torrent de la Canova** (en pròximes ocasions n'explicarem més).

Corriol del torrent de la Canova. Aquest corriol és molt maco per anar-hi a caminar a l'estiu perquè és molt fresc. Proposem anar-hi començant pels 4 camins... Però on són els "4 camins"?... És una cruïlla al mig del bosc que està molt a prop de la pujada de Vista Alegre; hi podem arribar des d'aquest mateix carrer o des del camí que s'enfila a tocar de Can Careres i Can Salce, molt a prop de la carretera de les Serres.

Quan siguem a l'encreuament dels 4 camins, agafarem el corriol que veiem que fa la baixada més pronunciada i el seguirem fins a trobar el torrent; el travessarem i ja serem a l'antiga carretera que ve de Can Llorà Petit. Girarem a l'esquerra i seguirem el camí paral·lel al torrent en direcció a la Canova. Quan veiem que el camí comença a ser més costerut, just a l'esquerra trobarem l'entrada al corriol que us proposem. Entrarem al corriol i l'anirem seguint, sense perdre de vista el torrent, a la nostra esquerra. Trobarem una petita esllavissada, però amb compte hi haurem de passar. Al cap de poc tornarem a travessar el torrent i anirem continuant fins a trobar un punt on tenim l'opció de continuar recte (cap a Can Rigau i la carretera de la Pera) o girar a l'esquerra i pujar per tornar cap als 4 camins. Agafarem el corriol que puja, fins a arribar al capdamunt de tot, des d'on veurem el mas de la Rovira al davant i el de Can Costa a la dreta. Si anéssim a la dreta, aniríem a Can Costa, i si anéssim recte avall arribaríem a la carretera de la Pera just davant de Can Verònic; però tirarem a l'esquerra, per tornar als 4 camins i arribar al nostre punt de sortida.

Explicar-ho és una mica complicat, però és molt fàcil de fer. Amb el calçat adequat i sense presses, no haureu d'invertir gaire més de tres quarts d'hora per fer aquest itinerari circular.

En pròximes edicions de *L'Amic* esperem poder proposar-vos més recorreguts per fer tot passejant sense sortir del municipi.

Càritas

SUMEM-HI LA NOSTRA APORTACIÓ

Benvolgudes i benvolguts amics, com sabeu, des de Càritas Bonmatí estem potenciant, amb el suport del programa Benestar i Comunitat de Dipsalut i en coordinació amb l'àrea de Benestar Social de l'Ajuntament, accions per dinamitzar i enfortir els vincles socials entre les persones del municipi.

Entre aquestes accions hi ha l'acompanyament al grup de dones, del qual ja us vam explicar els seus inicis a la revista de l'any passat. Al setembre, el grup va iniciar una nova etapa, amb diversificació d'activitats, continuant amb la costura i les manualitats els dijous a la tarda, i fent una segona edició del taller de cuina els dimecres al matí. En un cas i l'altre les activitats han estat autogestionades per les dones del grup, i l'èxit ha estat poder gaudir d'espais de trobada on donar i rebre, on ensenyar i aprendre entre totes compartint coneixements i experiència, on de manera senzilla però ferma anar fent comunitat...! El que hem trobat a faltar: la participació d'altres dones a les activitats del grup, ja que sempre han estat activitats obertes, de les quals n'hem fet difusió amb la voluntat de fer créixer els llaços de veïnatge en quantitat i en qualitat... Això no ho hem aconseguit, però no hi renunciem, sinó que segueix essent l'objectiu que ens proposem continuar treballant amb il·lusió i decisió.

A partir del mes de gener, i a petició de bona part de les integrants del grup, que tenien aquesta necessitat, vam iniciar les classes de català, sobretot a nivell oral, per poder entendre i expressar-nos en aquesta llengua en diferents àmbits de la vida comuna: a les botigues, amb les veïnes, a l'escola, al centre de salut, en el treball... Les vam fer els dimarts i els dimecres al matí, compartint un cop més entre nosaltres, les que tenim el català com a llengua materna i les noves veïnes de Bonmatí, que l'estan adoptant com a llengua pròpia, ja que és també la llengua dels seus fills i filles.

A partir del mes de març, amb el confinament causat per la pandèmia, les activitats presencials es van aturar en sec. Però hem mantingut ben viu el contacte virtual. A través d'un grup de WhatsApp hem seguit fent les classes de català, per escrit i amb àudios, citant-nos un cop per setmana per continuar amb la conversa, aprenent nous recursos per poder comunicar-nos i superar l'aïllament forçós. També per WhatsApp hem compartit el que fèiem a casa per omplir les hores amb creativitat (tapissos, bufandes, roses..., mascaretes!!!), algunes receptes de cuina, informacions sanitàries i municipals, la festa de Sant Jordi..., i molts "Bon dia" i salutacions diverses plenes d'afecte i amistat!!!

Aquest ha estat un curs ben estrany... La Covid-19 i les seves

conseqüències en l'àmbit social, educatiu, econòmic, de les relacions interpersonals, etc., ens han condicionat el nostre dia a dia de manera important. Però creiem que, com tota crisi, aquesta també és una oportunitat per aprendre, per sortir-ne millors, havent crescut com a persones, en humanitat. Per això volem compartir algunes coses que sentim que hem descobert o confirmat amb aquesta experiència:

- La nostra vulnerabilitat... la de tots i totes, sense distinció d'origen, sexe, idioma, religió, formació, estatus, diners..., **la nostra radical igualtat humana...**
- I, alhora, les **grans desigualtats** existents entre els confinaments d'uns i altres, segons els metres quadrats de pis i/o de jardí, el nombre de persones a la llar, l'accés a serveis bàsics, a internet...
- El món és petit, tot està connectat..., **estem en un mateix vaixell** i només podem salvar-nos **tots junts...**
- La corresponsabilitat com a camí per sortir del problema: el que cadascú fa compta; la **participació** de cada persona vers l'objectiu comú és fonamental.
- Les **habilitats i capacitats** que moltes persones, associacions, entitats... han posat en comú de forma empàtica i solidària.
- La reducció de la contaminació, l'ampliació del teletreball, el decreixement reparador... com a mostra que **un altre model és possible...**
- L'essencial de la vida: **menys** presses, menys moviment, menys compres, menys despeses inútils..., **més** temps per estar, pensar, escoltar, trucar a amigats i familiars...
- La importància de les **relacions personals**, la proximitat, els gestos d'afecte... que hem hagut de limitar.
- La importància del **suport comunitari**:
 - dels professionals que cada dia fan la seva feina ben feta...
 - dels veïns i veïnes que estan pendents de qui es troba sol...
 - dels joves que s'ofereixen per fer serveis solidaris...
 - dels qui tenen cura d'altres i no defalleixen...
 - dels qui depenen de nosaltres i no ens permeten defallir...

Fruit d'aquest temps de confinament, com també sabeu, ha nascut un nou servei, a partir d'una nova necessitat: la de tenir suport per realitzar molts tràmits que ara són (i segurament

"El món al plat"

Cuina Intercultural - GRUP DE DONES DE BONMATÍ

seran per sempre) telemàtics. Vam fer una crida i de seguida van sorgir 6 persones del poble que es van oferir per fer-ho: la solidaritat en acció, la resposta a les necessitats de la comunitat a partir de les capacitats que hi ha també en ella mateixa. Fins ara hi ha hagut una dotzena de persones que han rebut suport per al que havien de tramitar, a través de la trobada amb algú que potser no coneixien i que els ha donat un cop de mà. Potser un altre dia el suport haurà d'anar en sentit contrari: tots tenim coses a rebre i coses per donar...

Aquesta és la línia que volem seguir potenciant, la del bon veïnatge, la de compartir sabers i recursos, la de fer poble, la de fer comunitat. Ara, al setembre, ens hi tornem a posar... Us convidem a sumar-hi la vostra aportació i la vostra presència!!!

El Grup de Dones de Bonmatí, amb la col·laboració de Càritas, va fer la coberta del tipi del pati de l'escola.

Pa àrab

País: Marroc

Demostració: Halima

Ingredients:

- 250 grams de farina
- 1 cullerada sopera de llevat sec
- 1 cullerada cafetera de sucre
- 1 cullerada sopera de sal
- 3 cullerades soperes de sèmola de blat
- 2 tasses d'aigua tèbia

Preparació:

En un bol col·locarem tots els ingredients, hi afegirem dues tasses d'aigua tèbia i ho mesclarem; si veiem que la massa necessita més aigua, n'hi posarem una mica més.

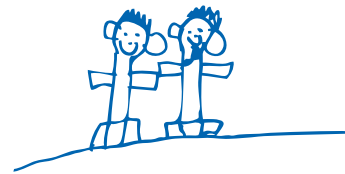
Ho amassarem durant 10 o 15 minuts; ens ha de quedar una massa que no se'ns enganxi a les mans, fins que quedi elàstica i homogènia.

Deixarem llevar la massa 1 hora aproximadament, abans de la seva preparació.

Passat el temps, ens untarem les mans amb oli i estirarem la massa sobre la superfície prèviament enfarinada i farem dues boles més o menys de la mateixa mida, les embolicarem amb farina i les col·locarem sobre una superfície enfarinada, les aplanarem fins a deixar un dit de gruix, després les col·locarem sobre una manta i les cobrirem amb una altra manta per deixar-ho reposar, de 15 a 20 minuts, mentre escalfem el forn a 180°.

Un cop transcorregut el temps, amb una forquilla punxarem la massa ja preparada, la introduïrem al forn i ho courem uns 20 minuts aproximadament.

Colla Excursionista de Sant Julià del Llor

RIBELLES 2020: ELS 5 RUCS I EL GAMARÚS

Quan poses les urpes als prats de can Quel el pols se t'accelera i se t'asserena al mateix temps. És com tornar a casa, a la casa de l'ànima, després d'estar perdut pel món. Tot segueix igual, tot fa aquella olor d'arrel. Enguany l'aroma de

Ribelles ens ha fet vibrar com mai, ja que no teníem clar que poguéssim muntar els campaments! La pandèmia, que ens ha fet trontollar a tots, ens ha posat a prova. Mascaretes, gel hidroalcohòlic, concurs i registre de temperatures matutines..., distància social. Distància amb la resta de la societat. *Quel plaísir.*

Els rucs i les pluges ens van rebre ja la primera nit i el dia de muntar no ens van deixar ni acabar l'escorredor! Això sí: la bicicleta per pujar l'aigua del riu, el vàter latrina (impecable), la cuina, el menjador, el rebost..., tot meravellós. Cada any ens superem.

Un cop el campament desplegat i els grups organitzats, comença la canya! Primer i segon dia d'activitats: grup de cova (no oblideu el frontal!), grup d'escalada (crema pel sol), grups de natura per conèixer els habitants del riu i les cases de la vall.

Les primeres anècdotes comencen a contar-se al vespre, junts al menjador (amb distància social) mentre mengem calamars a la romana o "pollo al ajillo" per sopar. Fem molt soroll, riem amb la boca oberta, creuem les històries, gau-

dim amb la companyia. Quina passada, com ens alimentem en tots els sentits! Organitzem una batuda: caldrà visitar les cases de la vall i comprovar si hi ha infectats. Grups de tres, un frontal per ser poc vistos i que la lluna ens acompanyi! Can Quel, Can Morató, Can Domé i la cabana del pastor. "Les veus de la penombra (crits, molts crits!)"... Cadascú viu la nit com vol o com pot. Superem les pors, la foscor també està dins de cadascú! A les dotze tots al cau! Reunió i llet, com cada vespre, i a dormir, que demà comença la ruta llarga!

LA PUJADA AL BASSEGODA: UN BIVAC SOTA EL CIM

La pujada fins al Bassegoda dura tota la jornada. Caminem amunt, gairebé sempre amunt. Tan sols baixem per passar per la font del Sant, que com raja!, i creuar la Comella. Allà també hi esmorzem i ens refresquem els peus. Després seguim un altre cop amunt —silenci, que hi ha el rus—, seguim amunt i parem a dinar. No serà pas per gana, més aviat per costum!

M'agraden aquestes parades per les converses que generen. Ens expliquem les vides, parlem del passat i dels somnis, i gaudim d'aquest present tan present. Ens posem rocs a les "maletes" i hi ha qui fa una "siesta de la cabra" penjat en una hamaca. Seguim amunt, creuem Principi, més amunt i encara més amunt (guerra de pinyes?) per finalment arribar a la pista que ens durà al nostre jaç, al pla de la Bateria.

Per fiiiiii ens podem descalçar una mica i *espatxurrar-nos* sobre les màrfegues o sobre el tou de gespa. Esperem que arribin els 4x4 amb el berenar i més aigua (tot i que no hem passat massa set, el temps ha estat clement!), juguem tots junts o en petits grups. Saltem a corda, fem tren de masatges, petites confessions, i el sol que vol marxar... Aquest moment és màgic i ens emmudeix a tots sense saber-ho. Són uns segons sublimes, el cel és una explosió de colors de foc i ens encén l'ànima. Vivim el que vivim, recordem els estimats, ens sentim privilegiades i agraïdes. Gràcies... per dur-nos fins aquí.

I ara sí que sí, a endrapar un altre cop! Han arribat les botifarres, xuies i patates! Galetes, més patates, més galetes!! *Más maderaaaaa!!!* I amb la panxa ben plena ens escampem pel pla per dormir. O per no deixar dormir. Massa tard se sentien els riures esclafint enmig de la claror de la lluna plena, massa plena.

Poc dormits, són les 5:30, tothom amunt! Toca l'ascens del darrer tram del Bassegoda. Mitja hora de suplici que acaba amb la grimpada al cim. Oh, sol, que ja t'insinues!!! Ix! Ixxxx!!! Un altre moment de solitud i de germanor immens. Tot torna a néixer amb les llums vermelles de l'alba.

Foto de grup. Flipar amb les vistes, l'ombra del Bassegoda projectada enllà i fins i tot veiem la mar!

I avall, ara tot avall. Joc d'orientació o de desorientació, més esmorzar, repetim i tripetim. Més "siestas de la cebra" i avall a menjar pollastres a l'ast! Moment increïble envoltats de bons amics.

Tornem al campament, a sopar i a dormir, que estem re-bentats. Demà serà un altre dia, ja estem a la meitat (quin mal).

LA SEGONA PART: AQUÍ HI HA MARRO!

El dia de descans serveix per: 1) Llevar-se més tard; 2) Menjar xocolata desfeta amb magdalenes per esmorzar!!!; 3) Netejar i ordenar les tendes, cal inscriure's al concurs; 4) *Alliberar dos gamarussos germans!!!; 5) Banyar-se a la piscina tranquil·lament; 6) Afatar-se de "cuscudella" (cuscús sense espècies); 7) Aprendre a remuntar una corda amb 2 punts i baixar-la amb el vuit "a la italiana"; 8) Jaure i jugar a cartes i pintar samarretes; 9) Preparar l'actuació; 10) Menjar hamburgueses brutals per sopar; 11) Assistir al Gran Xou de Ribelles!

Un bon fart de riure, mosquetons gravats i a jaure, Coloma, que ja és tard i vol ploure.

* Mai no havíem tingut la sort de viure l'alliberament d'una au! Uau! Gràcies per compartir el moment amb nosaltres, va ser un regal preciós, tendre, espectacular. Quins ocells tan bonics!!!

LA TRACA FINAL

S'inaugura el descens d'engorjats, activitat estrella estrellíssima del campament. Enguany tenim molta sort, ja que les pluges ens han emplenat la riera de la Comella d'aigües transparents i això no passa sempre!!!

Grup de Sant Aniol, Grup de la Comella. A preparar material! Neoprens, *baudrier* amb bagues d'ancoratge, vuit i mosquetó, casc, etc. I el menjar, no us oblideu el menjar!!! (no comments...).

Els dos descensos han estat espectaculars i la météo ha estat ideal! Aigua fresca i cristal·lina, salts, llibertat!!!, i després, evidentment, la pujada eterna pel passant del Llebre amb les motxilles plenes de neoprens mullats. Això és un calvari... o un entrenament, segons qui s'ho miri!

Els de la Cova (Avenç de les Bruixes), tot bé? Heu cridat "Sogilipooooollleeees"? Heu fet el Comanegra?... diuen que sí.

Aquella foscor que empapa les paraules. La pujada per l'elèctron. Recupera! Se *atormenta una vecina*, diuen que divendres serà la *catastrophe* pel que fa a pluges, així que canviem l'ordre de les activitats per poder fer barrancs. Ens esperem una tornada remullada, però res de res. Arribem ben eixuts i cansats!

Per si les mosques ja hem desmuntat tendes, si es mullen la darrera nit és un desastre.

Darrer dia, grup doble de cova, doble grup de campament.

Fer la "maleta". Desmuntar. Pujar troncs. Emplenar bidons. Carregar el remolc. Fer llistes. Rebre els companys que venen del Comanegra. Banyar-nos. Sopar al ras, botifarra i xuies, patates i galetes. La darrera nit. Meravellós. Inoblidable. La darrera nit. Comiats, sospirs, voler viure més intensament, fer etern un moment. Dormir à *la belle étoile*.

I sí, tot el que ha de ser, serà. L'últim dia. S'ha acabat el bròquil. Baixem a la civilització. Això ja no em fa il·lusió. Molta gent arreu, molt soroll, molta brutícia. Que rucs que som els humans, i no com els rucs de Ribelles.

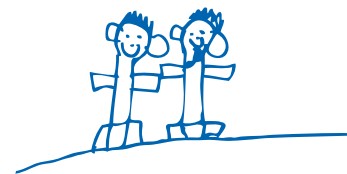
Gràcies un cop més per fer-ho possible. Per l'ànima que hi poseu, per l'alegria, pel respecte, per l'amor, per fer-nos viure tan intensament aquests onze dies cada any. Us estimem i us esperem, sempre sou ben vingudes i ben vinguts.

Aquests campaments ens fan entendre que un altre món és possible. Feu tant com pugueu per millorar-lo, perquè la vida sigui més digna i més justa per a tothom. Acompanyeu el dèbil. Allibereu el pres!

Omplim la vida de dignitat, de respecte i de llibertat.

Fins l'any que ve...

**Cris i l'equip de Ribelles,
els millors campaments del món mundial**

C.F. BONMATÍ

FUTBOL MASCULÍ... I FEMENÍ!

La temporada 2019-2020 ha estat una temporada atípica per la situació generada per la Covid-19, ja que la Federació Catalana de Futbol la va donar per acabada al mes de març passat.

Segons un comunicat de la mateixa Federació, la temporada 2020-2021 s'iniciarà el cap de setmana de l'11 d'octubre, si no es produeixen canvis d'última hora.

Per a aquesta nova temporada, la Junta s'ha marcat dos objectius:

1. Renovar l'equip masculí de 4a catalana: Amb l'afany de tornar-nos la il·lusió de temporades passades, comptarem amb l'ajut d'en David Bonadona al capdavant de l'equip tècnic, com a primer entrenador, i hem treballat per reforçar la plantilla amb nous jugadors.
2. Retrobar el futbol femení que anys enrere tantes alegries ens havia donat: Gràcies a un grup de noies aficionades, podrem gaudir d'un equip femení de futbol 7 *amateur* al nostre poble, l'entrenador del qual és l'Eliseu Coll.

Per poder realitzar totes aquestes activitats i altres que tenim intenció d'anar fent, necessitem la vostra aportació, per la qual cosa no dubteu i feu-vos socis. Les persones interessades us podeu posar en contacte amb nosaltres al telèfon 670 691 939 o bé per correu electrònic a bonmaticf@gmail.com.

I si us agrada el disseny de la camiseta actual i esteu interessats a tenir-ne una, sigui de la talla que sigui, en podeu adquirir una a la web cfbonmati.linkinshops.com.

I per acabar, recordeu que s'ha de sortir de casa amb precaució: rentant-nos les mans sovint i posant-nos mascareta.

Ben aviat tot haurà passat i ens podrem retrobar al camp per comentar les jugades.

Força Bonmatí!

"Primer entrenament de la temporada 2020-21."

ASSOCIACIÓ CATALANA D'ENTOMOLOGIA

ELS INSECTES, CLARS BIOINDICADORS

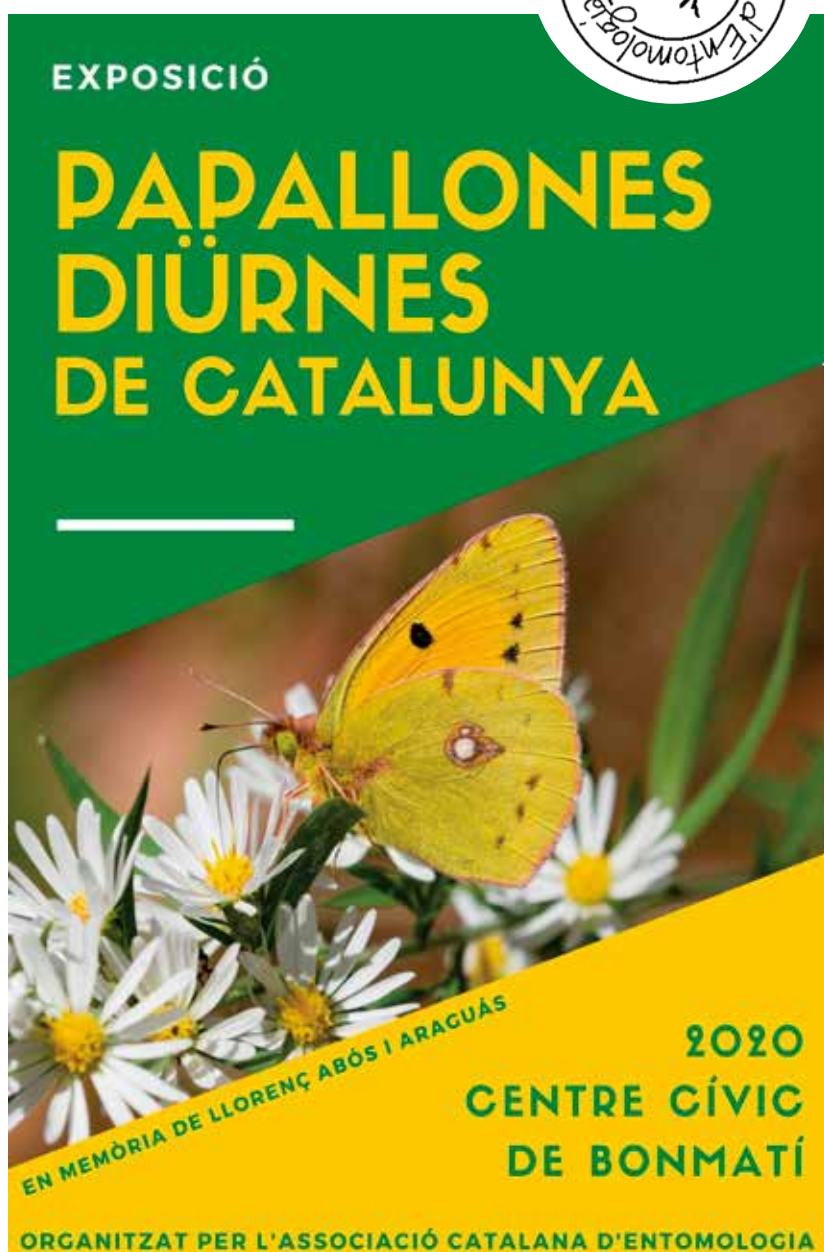
Tothom s'ha fixat alguna vegada, tot passejant o regant el jardí, en els insectes. Petits i grans quedem encantats amb els colors o les tombarelles que fan quan volen de flor en flor.

Però si fem, atrets per la seva bellesa, un pas més enllà, descobrirem tot un món increïble on es conjuguen sortides a la natura, coneixements de botànica o zoologia, treball de laboratori, investigació i, finalment, publicació d'articles.

L'Associació Catalana d'Entomologia (ACE) cobreix tots aquests aspectes. Organitzem xerrades i exposicions amb finalitats pedagògiques o divulgatives del paper d'aquests animals dins de l'àmbit general del medi ambient, realitzem sortides de camp al llarg de l'any per tal de recollir dades sobre quantitat, diversitat, alimentació, època de vol, etcètera, del nostre municipi o d'altres comarques. També donem a conèixer els resultats de les nostres investigacions publicant treballs i articles en revistes científiques especialitzades per sumar coneixements amb altres grups d'arreu. Això és important per tenir ben definit el mapa natural del país.

Des de fa temps els insectes són utilitzats com a bioindicadors clars del canvi climàtic. Les variacions observades en el seu comportament, època de vol o nombre de generacions, són indicadors evidents de com afecta el canvi climàtic al medi ambient i al món on vivim. L'associació col·labora des d'aquí en totes les iniciatives que hi ha en aquest camp.

Tornant a casa nostra, la voluntat més immediata de l'Associació Catalana d'Entomologia és poder contestar preguntes "tan" senzilles com ara: Quantes espècies diferents d'abelles, papallones, saltamartins, etcètera, viuen al nostre poble? En volen més de dia o de nit? Quina és l'època de més abundància? Abans n'hi havia més o no? Quina és la més gran i la més petita?... I tantes d'altres com aquestes de cent temes diferents.

Primera exposició de l'ACE al Centre Cívic de Bonmatí.

Si sentiu alguna curiositat per aquest món fascinant o per conèixer les respostes d'algunes qüestions esmentades, no dubteu a adreçar-vos a l'ACE, on sempre sereu ben rebuts.

Contacte:

catalanaentomologia@gmail.com

Associació Escola d'Art de Bonmatí

MESURES DE SEGURETAT AL NOSTRE LOCAL

El principi de l'any 2020 ha esdevingut feixuc i complex arran de la pandèmia de la Covid-19; tot i així, l'Associació Escola d'Art va començar el curs 2019/20 amb molta empena, decisió i companyonia. Dos cursets van ser les novetats de la nostra associació, ambdós finançats i subvencionats pel Consell Comarcal de la Selva dins del projecte COOP'ART: Iniciació al dibuix aplicat a l'artesanía artística, que va durar de l'octubre al novembre de 2019, i el curset de Teoria del color aplicada a l'artesanía artística, del novembre al desembre de 2019.

Els cursets, que va impartir l'Enric Rubió, el nostre professor de l'Escola d'Art, van esdevenir un èxit notori d'inscrits, ja que vam poder penjar el cartell de "complet" a tots dos.

El d'Iniciació al dibuix va ser el programa que ja porta a terme l'Enric Rubió a l'escola durant l'any lectiu, el qual serveix per a la introducció i l'aprenentatge de l'alumne en el dibuix des dels seus inicis més bàsics: educació de la mà, la vista i encaix. En el de Teoria del color aplicada a l'artesanía artística, vam analitzar el cercle cromàtic, amb tota la gamma de colors; també vam aplicar-los en els nostres olis i vam practicar amb el procediment de "trep a l'ou", un procediment que ja feien servir els egipcis en les decoracions mortuòries i murals i que fou el més interessant de treballar.

Una exposició d'aquests treballs al Centre Cívic va servir per mostrar i documentar aquests cursets, fins al punt que aquesta exposició va quedar confinada com la resta d'humans en aquest espai arran de l'estat d'alarma per la Covid-19; la vam poder inaugurar al mes de febrer, però no la vam poder clausurar i s'ha estat al Centre Cívic tot l'estiu.

Ara toca fer balanç d'aquest any poc normal en què ens hem vist obligats a tancar el nostre local i, així mateix, tancar els cursets per aquesta maleïda pandèmia.

Han quedat pendents la mostra dels treballs dels alumnes i un

munt de projectes per realitzar. Esperem poder reprendre les classes i el curs aquest mes de setembre, i tot amb una normativa nova d'higiene i seguretat que convindrà anar actualitzant i tenir-la present en el nostre espai i que respectarem, a veure si aquest virus maleït afluixa.

Un convidem a apuntar-vos al nou curs, posant-vos en contacte amb l'Ajuntament o directament amb el nostre president, en Jordi Quer, que us farà una reflexió de les mesures de seguretat que a partir de l'octubre implementarem al nostre espai: distància, mascareta i mans netes. No tinguem por al virus, però no abaixem la guàrdia!

Us esperem!

Església

LA GINESTA HA TORNAT A FLORIR

Em poso a escriure aquestes ratlles en un moment que ningú té res clar sobre què passarà demà, o la setmana que ve. Cada dia estem pendents de les notícies, dels rebrots i dels nous confinaments. Estem envoltats d'incerteses i de dubtes.

Aquesta primavera i estiu han estat temps de cancel·lacions: s'han anul·lat festes i celebracions a tot arreu. S'han hagut d'ajornar primeres comunions, casaments, bateigs i funerals. Déu-n'hi-do, quin enrenou!

Aquest virus ens ho ha fet trontollar tot. Amb una gran dosi d'humilitat i de realisme hem hagut d'acceptar la nostra fragilitat i hem hagut d'admetre que ningú és autosuficient, que tots som vulnerables. I això ho trobo positiu.

També penso que aquesta situació ens ha portat a descobrir l'altre, els altres, els qui ens envolten, aquells amb qui convivim. Afectats per uns mateixos perills, hem trencat barreres i separacions: ens hem vist com "obligats" a parlar amb els altres. I parlant hem descobert aspectes amagats, però molt rics, d'algunes persones.

Ara som més conscients que allò que un fa afecta els altres. I ens porta a la conclusió que tots som responsables de la qualitat de vida i del nivell de convivència que hi ha en el nostre entorn.

Ens haurà aportat alguna cosa positiva? Haurà posat al descobert moltes de les actituds i valors que portem en el nostre cor? Penso que sí.

Penso en les iniciatives solidàries que han sorgit a Càritas.

Penso en les oportunitats que s'estan donant al jovent.

Penso en totes les ocasions que hem tingut per parlar-nos, per enviar-nos missatges, per donar-nos ànims... que potser, en altres circumstàncies, no hi donàvem cap importància.

Penso en la simplicitat que hem hagut d'acceptar (per exemple a la celebració de la Primera Comunió) i que ens ha donat el goig d'una celebració ben viscuda i participada per tots.

Penso en les hores de què hem disposat per llegir, per escoltar música, per contemplar la natura, per admirar l'univers, per pregar.

L'experiència d'aquest temps de confinament, de restriccions i de

Aquest any la celebració de les primeres comunions a l'església de Bonmatí es va fer el dissabte 18 de juliol.

mesures sanitàries no ens ha de passar de llarg, superficialment, com una anècdota més. Si retornem a la "normalitat", procurem no retornar als individualismes de sempre. Després del que hem vist, podem ser uns homes i dones nous que s'atreveixin a construir un món nou, una nova amistat, una nova convivència.

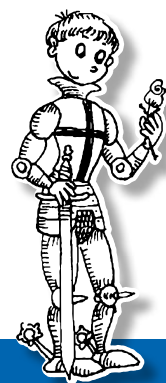
Avui, últims dies del mes de juliol, he vist una cosa que m'ha sorprès: **la ginesta ha tornat a florir.**

I he pensat: la nostra terra té una gran vitalitat. Per poc que la respectem o que la deixem tranquil·la, ella ens va donant els seus fruits i les seves flors.

Encara que ens sembli fora de temps, nosaltres (la nostra societat) també podem tornar a florir, podem donar nous fruits, podem aportar molt a la nostra convivència.

Mn. Josep M. Castellà

Escola Sant Jordi

DOLORS BARTRINA I SOLÀ

El divendres 7 de febrer de 2020, la comunitat educativa de l'escola Sant Jordi va fer l'acte de comiat de la Dolors Bartrina, amb motiu de la seva jubilació com a mestra.

La Dolors, d'aquesta manera, va ser l'última de retirar-se del grup de docents que havien exercit al centre escolar de Bonmatí ininterrompudament des dels anys 80. I és que el curs 1985/86, quan la Dolors va arribar a l'escola, el claustre estava format per 4 mestres més: la Tàrsila Marcos (Tarsi), la Teresa Negre, la Pilar Pons i en Salvador Gázquez, que n'era el director; i el curs següent, el 1986/87, s'hi van incorporar en Llorenç Pont i la Lourdes Macau, en substitució de la Teresa Negre i la Pilar Pons. "En aquella època érem un grup molt reduït: érem els cinc mestres i la Roser Soler, la cuinera, i la Maria Arimany (la Maria Suy), que l'ajudava, i ningú més. Érem com una família. Jo sempre m'hi vaig sentir molt a gust i molt ben acollida."

L'any 1985, després de casar-se i de venir a viure a Bonmatí, el destí ho havia "arreglat" perquè fes de mestra al poble mateix: "Aquell any, quan es va fer l'assignació de places per a mestres, em va tocar anar a la Cellera. Ja m'estava bé, perquè era a prop de casa. Però hi va haver una sèrie de queixes i Ensenyament va acabar fent una revisió de les llistes, i després d'això em va tocar la plaça definitiva a Bonmatí. Va ser fantàstic: al costat de casa mateix! Què més podia demanar!?"

Durant una vintena de cursos, la Dolors es va encarregar dels alumnes d'educació infantil de l'escola Sant Jordi. "El primer any que vaig ser a Bonmatí tenia a la meua aula 25 alumnes en total, de 1r i 2n de Pàrvuls (equivalent a P4 i P5). La quantitat d'alumnes d'un any a l'altre no era regular: uns cursos n'hi havia més i d'altres menys. El curs que es va introduir P3 a les escoles, cap allà al 90 o 91, tenia 26 alumnes. Aquell any, però, vaig rebre el millor

regal de tió que he tingut mai: la Katy Hernández! Sí!, va anar ben bé així: el tió va cagar un 'val' que deia que tindria una persona de suport! Va ser fantàstic! Ho necessitava!"

"Els primers anys de ser jo a l'escola ens encarregàvem de tot: de les classes (no hi havia especialistes i nosaltres mateixos ho fèiem tot: música, educació física...), de la vigilància a l'hora del menjador, de la venda de llibres, del material... Llavors no en teníem gaire, de material, i ens l'havíem de preparar nosaltres... I l'any que vam poder anar a comprar-ne a Barcelona amb la Lourdes, no ens ho podíem creure, semblava increïble! També, en aquells primers anys només teníem el ciclostil (en dèiem 'la vietnamita') i fer-hi coses era força pesat... Quan va arribar la fotocopiadora, va ser un descans!"

En aquests 34 anys que ha estat a l'escola de Bonmatí, la Dolors ha vist i viscut molts canvis: d'horaris ("Hi havia hagut un temps que començàvem a dos quarts de 10, per adaptar-nos al transport escolar. Durant un temps compartíem mestre de música i d'educació física amb l'escola d'Osor. Però potser el canvi més sonat va ser el de la implantació de la 'sisena hora', de 12 a 1"), d'escola rural a centre d'una línia ("Passar a tenir els alumnes separats per cursos i no ajuntats per cicles com s'havia fet durant anys, va ser una gran millora, perquè això et permetia preparar-t'ho tot molt més bé"), el canvi de nom de l'escola de Narcís Junquera a escola Sant Jordi ("La tria del nom es va fer per votació popular i la nintaire Pilarín Bayés va fer el logo de l'escola"), de lleis d'educació, de sistemes d'ensenyament...

"Tots els sistemes tenen coses positives i altres de no tant, però el més important és no perdre de vista que no tots els alumnes són iguals, que tenen capacitats i habilitats diferents, estratègies d'aprenentatge també diferents i cal procurar adaptar-los el que

Professorat dels cursos 1986/87 i 1987/88 (Llorenç Pont, Salvador Gázquez, Lourdes Macau, Tàrsila Marcos, Dolors Bartrina i Roser Soler, cuinera).

Alumnes de 1r i 2n de Pàrvuls, el curs 1985/86.

Curs 1990/91. Primer curs que hi va haver P3, amb els de P4 i P5 (hi faltava en Xavier Sarsanedas, de P4).

els pot anar millor." També creu que els alumnes poden donar lliçons als mestres, i ho explica amb una anècdota: "Un any, el primer dia de classe havia preparat una cuineta amb tots els estris, tot molt ben posat... Quan van entrar els alumnes a l'aula, una nena va anar a la cuineta i ho va treure tot, no hi va deixar res!... Quan li vaig preguntar per què ho havia fet, em va contestar: 'La meva mare, a la cuina, ho treu tot, ho endreça tot!'"

Després d'haver format part de l'equip directiu com a secretària en el període que en Llorenç Pont va ser director de l'escola, reconeix que ella sempre ha preferit "l'aula", el contacte amb els nens. "Per mi, fer de mestra sempre ha sigut una feina vocacional." Una feina que moltes vegades no acabava a l'aula: "Havíem fet les Jornades Culturals per Sant Jordi, el Certamen Literari, carnestoltes, tallers de teatre, d'educació física, la revista escolar 'Llapis màgic', festes de final de curs, festivals de Nadal, la Marxa Popular... Per cert, la Marxa va néixer com una branca de les Jornades Culturals de Sant Jordi, ja que s'hi va voler incorporar una part esportiva. L'ànima de la Marxa va ser en Llorenç Pont, es pot dir que va néixer amb ell... Encara no sé ni com ho fèiem, tot això! Potser perquè érem més joves i podíem amb tot! Ha, ha, ha!... La veritat és que l'edat condiona..."

El curs 2006/07 va fer el salt a l'educació primària, deixant l'infantil ("Per a educació infantil, sempre és millor que hi hagi mestres joves..."), i el curs 2019/20, l'últim, l'ha passat dedicant-se a fer de suport i classe de medi i valors, i encarregar-se de la biblioteca: "Ha estat molt maco, perquè d'aquesta manera m'he pogut acomiadar de tots els cursos, els he pogut veure a tots..."

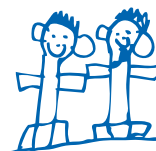
Discreta i atenta, confessa: "Em considero una persona privilegiada perquè he pogut fer la feina que més m'agrada i en bona companyia. Jo estic molt contenta i molt agraïda amb tothom. Molt!" En tots aquests anys, la seva dedicació i professionalitat no ha deixat indiferent a ningú, segur! Una abraçada de totes i tots els teus companys! Molta sort, Dolors!

Curs 2019/20.

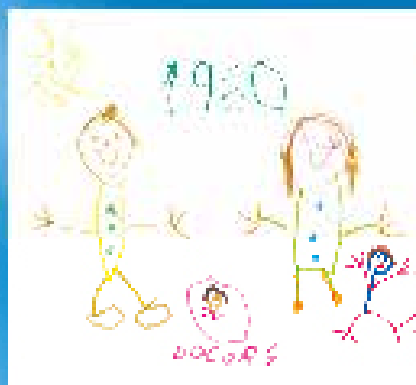
La Dolors ha estat mestra de l'escola durant 35 anys.

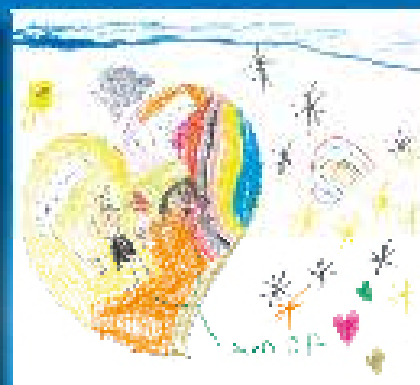
L'AUCA DE LA DOLORS

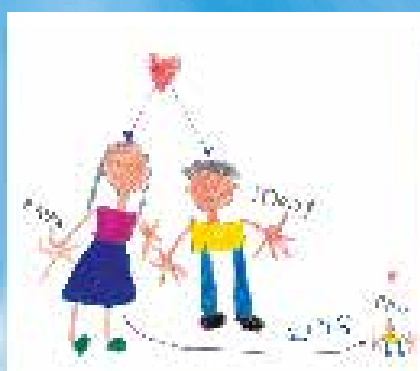
Escola
Sant Jordi

15 DE FEBRER DE 1980, UNA NENA VA ARRIBAR
I LA VIDA DELS SEUS PARES I GERMA VA ALEGRIAR.

LA DOLORS I L'AMADEU ES VAN TROBAR
I BEN FORT ES VAN ENAMORAR.

DOS FILLS HAN TINGUT,
I AL 2018 UN NET HA VIAGUAT.

D'INFANTIL A PRIMÀRIA VA PASSAR
I BEN CONTENTA QUE HAVIARIA.

SI A LA DOLORS NO VOLS PER ENTENDRE,
A LA BIBLIOTECA HURRIS DE CALLAR.

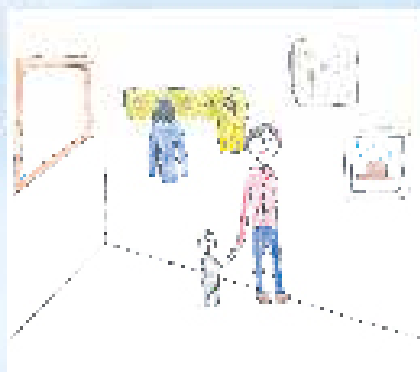
SI AMB LA DOLORS ET TOTA, HURRIS DESPRECIAR,
PERQUÈ LES FIDES NO LI AGRADA MÉS.

SI AL TIGER VOLS ANAR,
LA DOLORS T'HI ACOMPANARÀ.

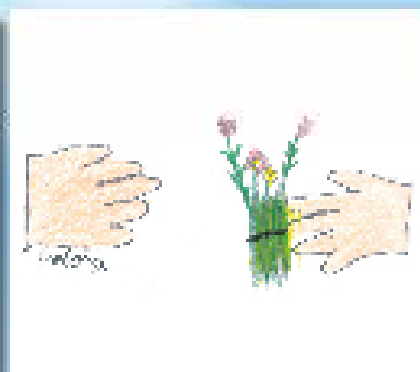
LA DOLORS A SUPORT,
ENS AJUDA AMB TOT.

DOLORS, MOLT BONA JUBILACIÓ ET VOLEM DESITJAR,
I QUE PER MOLTS ANYS LA PUBIS DISFRUTAR.

QUINANT ANYS A COMPTAR,
I AL PATI DE L'ESCOLA ENS VEURÀS AGAR.

PER TOT EL QUE RIG HES ENCONTAT,
AQUESTA AIDA S'HA ACABAT.

Coral Ipso Lauro

CANTAR VIRTUALMENT

La pandèmia ens va obligar a suspendre els assajos i a buscar fórmules per substituir les trobades presencials. El nostre director, durant el confinament, va buscar i trobar mitjans telemàtics perquè no deixéssim d'aprendre i practicar cançons (àudios, vídeos...), però la conclusió de tot plegat és que el cant coral és un treball en equip en què tothom ha de ser present i en què la posada en comú és imprescindible. És per això que esperem reprendre aviat els assajos i poder cantar davant de tots vosaltres!

El dissabte 28 de setembre del 2019, a la Sala U d'Octubre d'Anglès.

Alumnes de l'escola participant en el concert de Nadal.

Berenar sopar de Nadal, però celebrat després de festes...

Esportiu Bonmatí

TORNA LA LLIGA D'EMPRESES

Un any més, si les circumstàncies ho permeten, l'Esportiu Bonmatí tornarem a tenir equip de la lliga d'empreses de Girona, en la qual estem enquadrats en el Grup A –també hi ha el Grup B, i tots dos grups estan formats per 20 equips, on en baixen 2 i en pugen 2.

Aquest any comptem amb la col·laboració d'en Manel Serrano en les tasques d'entrenador i gestió de la part esportiva. També comptem amb els fitxatges de 4-5 jugadors que ens ajudaran a millorar en qualitat i així seguir en la línia ascendent que ja anàvem mostrant abans de la pandèmia.

Fem un grup de 23-25 jugadors per poder afrontar les 38 jornades de lliga, perquè els companys tinguin més elasticitat a l'hora de jugar els partits tenint en compte els seus possibles compromisos personals i familiars. Això permetrà garantir entre 16 i 18 jugadors per partit.

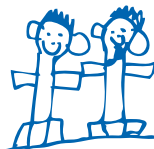
Tot i que el que compta és gaudir d'un bon ambient i companyonia, en aquest grup hi ha equips molt forts i per això també hem d'intentar ser competitius.

Estem treballant per tenir més col·laboradors i patrocinadors, per a equipacions i material (pilotes, pintura per marcar el camp, farmaciola...), ja que entre tots els jugadors es paguen els àrbitres i les fitxes.

Segueix-nos a les xarxes socials:

- Facebook: Esportiu Bonmatí.
- Instagram: @esportiubonmati
- #AmuntBonmatí

Grup Il·lusió

UN NOU REPTE

Ens hi posem, sense pensar. Imaginació, noves mans, creativitat, renovació, nervis, teles i més teles, mans i més mans, carpes, trons, regals i il·lusió, sobretot molta il·lusió per veure Ses Majestats un any més, per la cara de les nenes i nens de Sant Julià del Llor i Bonmatí, per sentir de nou els tambors i respirar un any més l'aire d'una nit màgica, màgica de veritat.

Des del Grup Il·lusió volem donar les gràcies a tots i totes els que van fer possible la cavalcada d'aquest any, que ja ens sembla lluny, molt lluny.... Però tampoc no ho és tant.

La Covid-19 ens ha robat molts mesos d'aquest 2020 i ens deixa entreveure molta incertesa en general pel que fa a celebracions i quelcom que tingui a veure amb acumulació de gent. No sabem què passarà, no sabem com ni de quina manera, però assumirem de nou el repte! De nou ens hi posarem, pensarem, imaginarem, demanarem mans, la creativitat sorgirà i renovarem més que mai, potser amb els mateixos nervis, potser més i tot, potser sense teles, ni carpes, ni trons, però segur que amb regals i sobretot molta molta il·lusió.

Ses Majestats vindran, com sempre, puntuals el dia 5 de gener, potser amb mascareta, però el que no farem serà quedar-nos tancats a casa, com sigui sortirem a rebre'ls, amb els fanalets, els tambors i les cançons.

Fins a esperar aquest dia, seguirem aquí, com sempre, els que tenim ganes de fer gran aquest dia per tants i tants tan esperat.

Serem aquí, com sempre, per rebre a qui tingui ganes d'ajudar!

Ens retrobem al gener per celebrar.

Ens retrobem l'últim trimestre de l'any per preparar.

Us esperem!

grupil.lusiobonmati@gmail.com

Pubillatge

TOT TORNARÀ

Enguany el pubillatge, com la cultura, ha estat marcat per la pandèmia de la Covid-19, que ha provocat que no s'hagi pogut celebrar l'acte dins de la festa major. Un any de pausa al món cultural que ens ha portat a ajornar-ho fins que la situació permeti celebrar-ho de la millor manera.

Per aquesta raó, donades les circumstàncies actuals, els representants de l'any passat, la Júlia, en Lluc, l'Anna i l'Estel, tornen a revalidar el títol. Encara que ja sabem que no serà el mateix. Serà un any sense actes, sense fires, sense mostres, sense visites culturals, sense retrobaments i sense comiats. Un any on el món del pubillatge s'atura per donar valor a les petites coses que tanta força ens donen: per intentar connectar amb aquella amistat feta durant una trobada, per llegir sobre la història del poble, per estar amb la família... Un moment que permet reflexionar sobre els valors d'aquesta tradició i, sobretot, del dia a dia de cadascú.

Ens trobem en una situació inesperada mesurada per aquells instants on de cop un somriure és el major dels presents i on cada moment viscut és un regal. No és fàcil, però un dels valors que ens ha ensenyat el pubillatge és que davant les situacions difícils ens fem més grans. Davant les adversitats en sortirem més forts i arribarà un dia on tot estarà més a prop d'allò que ara sembla perdut, i ho celebrarem.

El pubillatge, i tot, tornarà.

Estel i Núria, delegades del pubillatge

Joventut

UN ANY DE JOVES

Any intens per a la regidoria de Joventut. Primer de tot, cal remarcar que es va aprovar per unanimitat el Pla Local de Joventut 2020-23, document que ha de regir les polítiques de joventut municipals d'aquests propers quatre anys i que va ser elaborat amb les visions i percepcions de les persones professionals i agents socials del municipi i l'entorn i, òbviament, amb les de les persones adolescents i joves del poble.

Pel que fa a les activitats de dinamització juvenil, a l'octubre es va fer un taller i demostració de *scooter freestyle* al parc de skate de la mà de la botiga 9 Transport de Girona, que va tenir molt bona acollida; al novembre la proposta va ser doble, amb un taller de maquillatge de Halloween que sobretot va motivar els i les preadolescents i un joc de Cluedo pel poble, on sis grups havien d'esbrinar quin personatge era l'assassí, amb quina arma havia comès el crim i on. Llàstima de la pluja que va acabar caient, perquè la proposta va tenir molt d'èxit. Es va iniciar el 2020 amb una tarda de jocs de taula a càrrec de Canet Jocs i al març es va dur a terme un taller d'estampació de bosses amb les noies de @pessicscreatus, on les persones participants van fer uns dissenys xulíssims! També per aquestes dates es van arrencar els motors del 6è Concurs Literari i Fotogràfic Juvenil Ter-Brugent, premi Sant Jordi 2020, organitzats de manera conjunta amb els ajuntaments d'Amer, Anglès i la Cellera de Ter. Recordem que aquest concurs convida les persones de 12 a 29 anys a escriure un microrelat o fer una fotografia de temàtica lliure per tal de motivar la creativitat i producció cultural juvenil. Malauradament aquest any no hi va haver participació del nostre poble... Com totes i tots sabem, no vam poder acabar el març amb normalitat, ja que la pandèmia de la Covid-19 va obligar a tancar-nos a casa.

Amb el confinament es va aturar l'ensenyament presencial i, en conseqüència, les intervencions que es fan als centres educatius de referència. A l'Escola Sant Jordi es va haver d'aturar el projecte Petits Implicats, que per quart any convidava l'alumnat de 6è a fer un procés participatiu per organitzar alguna activitat per la Festa Major de Bonmatí. Així, malgrat que ja estàvem començant a definir un camí del terror "espantós", vam haver de resignar-nos a no poder-lo acabar de perfilar ni fer. A l'Institut Rafael Campalans, el de referència del municipi, tant el Nucli Jove (xerrades a les tutories sobre temes d'interès juvenil) com el No Deleguem! (projecte que vol augmentar la participació i vinculació de l'alumnat amb el centre a través de l'empoderament de la figura dels delegats/des) van ser també forçosament interromputs. El confinament ens va fer replantejar coses i vam creure convenient obrir un compte d'Instagram com a canal de difusió d'informació juvenil de Sant Julià

ESTIU JOVE BONMATÍ

Aquest estiu ho petem amb tot el que t'has confitat aquesta primavera!

02/07	TALLER DE SCOOTER 18:00. Al skate park
17/07	TALLER DE PIRAGÜISME 09:00. Davant l'Ajuntament. Programa a part
30/07	TALLER DE GRAFFITI 17:30. Mur de sota el Centre Cívic
03/09	TORNEIG DE PING PONG 18:00. Al parc de la tirolina
17/09	TALLER DE GRAFFITI 17:30. Al camp de futbol
01/10	GIMCANA JOVE 18:00. Lloc per a concretar

ACTIVITATS GRATUÏTES A PARTIR DE 12 ANYS
PLACES LIMITADES. INSCRIPCIÓ PRÈVIA AL 620203300
ACTIVITATS ADAPTADES A LA NORMATIVA D'HIGIENE I SEGURETAT RECOMANADES

del Llor i Bonmatí i voltants (cursos, ofertes de feina, activitats d'oci...). Així que, si voleu estar al dia, seguiu-nos a @joventut.santjuliabonmatí!

Des del moment que vam veure que semblava que s'anava tendint a la nova normalitat, ens vam posar a treballar per recuperar la presencialitat en les nostres accions i per això es

va iniciar a Anglès el curs d'Auxiliar de Magatzem i d'Atenció al Client per a joves de 16-29 anys, a càrrec de la Cambra de Comerç de Girona i impulsat conjuntament amb els ajuntaments d'Anglès i la Cellera de Ter, que s'havia d'iniciar just després de Setmana Santa. D'altra banda, amb l'objectiu d'oferir una proposta d'oci atractiva i diferent a les persones adolescents i joves de la que poden tenir la resta d'estius al poble, es van programar les activitats d'Estiu Bonmatí. Activitats juvenils lúdiques a l'aire lliure que creiem que fins ara han agradat molt i que no s'acabaran fins a l'octubre!

Per acabar, recordem que durant sis mesos, d'octubre del 2019 a abril del 2020, a través de la subvenció Joves en Pràctiques del SOC, va estar contractat en pràctiques un jove per fer de suport a la Brigada Municipal.

Per a qualsevol informació o proposta, podeu contactar amb la Tanit, la tècnica de joventut, a través del mòbil (620 203 300) o del correu (tbaldiz@selva.cat).

Nova Frontera

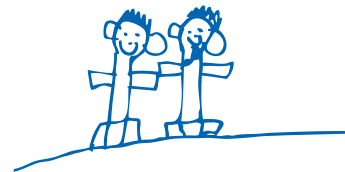
TEMPS D'ESPERA

El 12 de març, la Generalitat va anunciar que se suspènia les classes a les escoles i, a partir d'aquí, es van anar aturant activitats i tancant locals per tal de frenar els contagis per coronavirus. I els nostres cursos no en van ser una excepció: a més dels assajos de la coral i del *country*, tant les sessions de ioga com les de Pilates i gimnàstica suau es van cancel·lar, esperant que tot plegat durés només unes setmanes. Però la realitat és que les mesures per contenir el contagi es van anar ampliant i fent cada vegada més estrictes i que passaven els dies i ja no es veia clar quan podríem tornar a fer una vida més o menys normal. És per això que les monitores de ioga i Pilates es van acabar adaptant a la nova situació i van fer classes per mitjà de vídeos o de videoconferències els últims mesos del curs. Va ser una manera de mirar que tothom pogués fer una mica d'"activitat normal" dins de totes les possibilitats i dificultats, i des d'aquí els agraïm que fessin aquest esforç.

Però abans d'arribar a suspendre les activitats setmanals, vam cancel·lar una celebració que veníem fent cada any i que teníem prevista per al 15 de març: l'Aplec de Calders, que vam decidir anul·lar-lo ja una setmana abans, quan vam veure que "pintaven bastos". I a més d'aquest, també s'ha vist convenient deixar de fer altres actes, com ara la Trobada de Corals i la Festa del Soci.

Pensem, però, que ja hi haurà temps per fer tots aquests actes i altres i que el que més convé és procurar que nosaltres i el nostre entorn estiguem bé de salut o que, almenys, el mal sigui el menor possible. Esperant temps millors, només en queda dir: Cuideu-vos!

Pesca Esportiva

ESCENARI AMB UN MÍNIM DE CARA I ULLS

Primer de tot voldríem, en nom de la Junta i per veu de la nostra redacció, manifestar el nostre dol i donar suport a totes aquelles famílies afectades pel traspàs i la malaltia dels seus familiars i amics per aquesta pandèmia que està fent trontollar tot el món.

En els últims anys la SPEAC sempre ha col·laborat amb la revista *L'Amic*, aportant dades i les cròniques dels concursos que es disputaven dintre dels actes de la festa major, i aquest any no voldríem deixar d'aportar-hi el nostre granet de sorra, tot i que per desgràcia aquesta temporada no podem parlar dels concursos de festa major.

Explicarem la situació de la nostra entitat i la pràctica del nostre esport. Tot i que pot semblar una afició minoritària, hem de dir que hi ha una gran quantitat de pescadors que practiquen aquesta afició tant al nostre país com a la resta de l'Estat espanyol, en les diverses modalitats per practicar-lo, sigui fluvial o marítim, i que en la gran majoria de casos deixen ingressos importants al petit comerç i a l'hostaleria en moltes zones rurals. I aquí és on tenim ajuntaments i mandataris que saben interpretar i veure la necessitat de donar vida, activitat i negoci als seus municipis, fent valer la importància de la natura en el seu territori.

Per aquest motiu, pensant tant en el present com en el futur immediat, sempre intentem, com a societat de pesca, transmetre a la mainada tots aquests valors de preservar el nostre entorn, gaudir de la natura i fer una pesca responsable; que els més petits, sigui per l'afició dels pares i en molts casos dels avis, continuïn lluitant i gaudint del nostre privilegiat entorn. Per aquest motiu, en les competicions de la nostra entitat sempre tenim dintre del calendari l'apartat infantil i juvenil.

Però ens volem centrar en la nostra societat, en el present que tenim en aquests moments, sense deixar de banda el passat recent i el futur immediat. La nostra situació és que, tot i tenir riu i embassament a tocar, tenim la dificultat de disposar d'escenaris preparats per a la pràctica d'aquest esport, i molts de

nosaltres a vegades ens preguntem el motiu pel qual encara no fem competició, ja que en molts llocs ja realitzen trobades i concursos de pesca. La realitat és molt senzilla d'analitzar: només cal fer una volta pels escenaris que normalment utilitzem i veurem l'estat dels accessos per arribar fins a les denominades pesqueres. Tot i estar en una de les zones més privilegiades per la quantitat d'aigua que ens envolta, no disposem d'escenaris amb un mínim de cara i ulls. El que tenim, que és molt poca cosa, és gràcies a la voluntat i al treball d'un grup sempre minoritari de pescadors que dediquen temps i esforç a mantenir, dintre de les seves possibilitats, un mínim de neteja perquè es pugui arribar a la vora del lloc de pesca. Un esforç que malauradament no sempre té la seva recompensa, ja que hi hem de sumar els agents meteorològics, que tan sovint són notícia. Recordem, si no, l'últim temporal *Gloria*, que va provocar una crescuda important dels cabals i que va generar grans destrosses en tots

Primer concurs de pesca infantil celebrat després del confinament, el 8 d'agost passat, dins dels actes de la festa major de Bescanó.

aquells municipis per on passen els rius, i per a nosaltres, els pescadors, en molts casos això va significar la destrossa dels camins i la desaparició de les pesqueres.

La Covid-19, tothom ja sap de què es tracta i el que està fent en el nostre dia a dia, l'evolució que ha tingut i que sembla que encara estarà entre nosaltres per un període llarg de temps. Tots lluitant per ser els primers en descobrir la famosa vacuna i poder salvar el món d'aquesta pandèmia. Aquest és el nostre futur immediat i amb el que hem de conviure, i per aquest motiu seria bo adaptar-se als temps que tenim i no deixar caure tot allò pel que portem tant de temps lluitant. Ens han fet arribar tots els consells i les obligacions que hem de seguir per fer la nostra vida amb normalitat i amb uns mínims de garanties de seguretat, i el nostre esport no és cap excepció, l'únic que necessitem són ganes de continuar amb els projectes que teníem i demanar responsabilitat a tothom. El nostre no és un esport de contacte, tot al contrari: tenim les nostres distàncies establertes per competir, i amb les regles bàsiques no tindríem problemes per fer trobades de pesca. Només es necessita que algú faci un primer pas, la resta de passos ja aniran venint sols.

Donem les gràcies a la revista L'Amic per deixar-nos continuar fent escrits tot i que el d'aquest any no és el que voldríem haver fet.

SPEAC

Tai Jitsu Bonmatí

LLIÇÓ DE VIDA

Aquestes són les tres paraules que tots hem sentit i/o hem dit algun dia i d'una manera o d'una altra. "És una lliçó, la vida." "La vida ens dona lliçons." "La vida t'ensenya." "La vida és un aprenentatge."

Amb la pandèmia que estem vivint, a banda de replan-tejar-nos l'estil de vida portat fins ara, hem hagut d'adaptar-nos a noves formes de viure. Hem de guardar la distància social, hem de portar mascareta... Tot allò que ja sabem i que tantes vegades hem sentit en els darrers mesos.

Sovint es parla dels valors i dels beneficis que s'obtenen de fer esport i, en el nostre cas, la defensa personal. Tots aquests valors (com l'adaptació al medi, la disciplina, l'esforç i la constància) ara són aplicables. L'adaptació al medi com una nova forma de vida, la disciplina amb el respecte per les normes i la constància amb l'esforç que representen les noves pautes de vida marcades per la Covid-19.

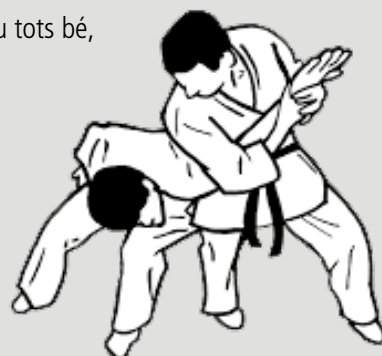
Aquests dies s'ha posat en relleu la necessitat de fer esport. Se li atribueixen propietats que reforcen el sistema immunològic, però, per sobre de tot, durant aquest passat confinament, ens ha servit per trencar la monotonia del dia a dia, com una forma de divertiment i per mantenir un bon to muscular.

Nosaltres, els practicants de defensa personal, en traiem un doble avantatge, ja que s'hi afegeix la capacitat que obtenim per defensar-nos, si s'escau, perquè la pandèmia ens ha afeblit però no ha afeblit les diferents formes de violència, ans al contrari: desgraciadament hi continua havent violències domèstiques i violències de gènere.

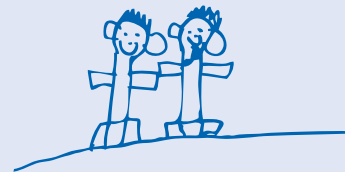
Fer esport i, en el nostre cas, fer defensa personal ens fa més lliures. Per això hem de donar suport a la pràctica esportiva en tots els àmbits i desencallar les limitacions posades als esports de contacte.

Nosaltres, Taijitsu Bonmatí, si les autoritats competents ens donen el vistiplau, volem tornar a arrencar l'activitat a l'octubre amb la il·lusió de seguir formant petits i grans lluitadors, entenent "lluitadors" en el sentit més ampli de la paraula.

Desitjant que estigueu tots bé,

Tai Jitsu Bonmatí

Pessebre Vivent

SENZILLAMENT, MOLTES I MOLTES GRÀCIES

Si teniu suggeriments o voleu col·laborar en el Pessebre:
pessebre.bonmati@gmail.com

Fotos:
Anna Masachs

EN MOMENTS DIFÍCILS, COMUNICACIÓ DE PROXIMITAT

Si fem balanç de com ens ha anat aquesta passada temporada, no podem ser gaire positius. Un any que ens ha deixat a mig fer les reformes de l'estudi de la ràdio i amb una programació local tocada pels mesos de confinament.

Com molts, ens trobem en moments difícils, en tots els sentits, però amb ganes que aquest mes de setembre us puguem presentar la nova programació de Ràdio Bonmatí. Nos continguts i una aposta clara per la informació propera i de qualitat, gràcies als companys de **"La Xarxa de Comunicació Local"**.

Seguirem amb programes com **La Moixiganga** per als més menuts de la casa, el **Birdland** per a tots els amants del bon jazz i blues, la **Ruta 66** amb tota la música d'arrel americana, el **Compàs de Cobla** amb el millor de la dansa tradicional catalana, i l'**Església Viva** amb l'actualitat cristiana, social i humana de la diòcesi de Girona.

D'altra banda, renovem la nostra radiofórmula musical, apostant pels èxits que més sonen arreu d'Europa, recuperant clàssics i sense oblidar la música més adulta i de caràcter independent, que continuarà sonant cada nit de dilluns a dijous dins el **Sentim la Nit**.

Com a novetat, estrenarem **El Gramòfon**, quatre hores amb música dels 60, 70, 80 i 90, cada dissabte i diumenge, de les deu del matí a les dues de la tarda.

Pel que fa a les nits del cap de setmana, volem apostar per la música de ball del moment i la de fa uns anys enrere, en un espai anomenat **Electrònica de Nit**. I per tancar les nits de diumenge, oferirem una selecció de música ambiental i de caràcter més minimalista a l'**Hidrogen**, una selecció molt personal i que segur que no deixarà a ningú indiferent.

Per acabar, també volem informar-vos que estem treballant en el que serà la nova pàgina web de la ràdio i posant al dia les nostres xarxes socials per tal de poder oferir un servei millor.

Gràcies una vegada més a tota la gent que fa possible que la ràdio del Ter-Brugent, Ràdio Bonmatí, pugui continuar sent un mitjà de referència a la nostra zona.

Volem seguir creixent al vostre costat i seguir fent el que més ens agrada, bona ràdio local!

Recordeu que, si esteu interessats a col·laborar amb la nostra emissora, podeu posar-vos en contacte amb nosaltres sempre que vulgueu.

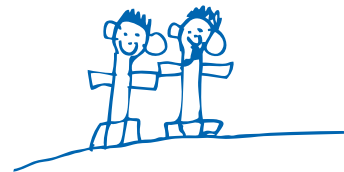
Tel. 972 42 44 92 (contestador)

radiobonmati@gmail.com

www.radiobonmati.cat

Facebook: Ràdio Bonmatí - 107.1 FM

Twitter: @rbonmati

Ha passat...

A L'Amic de l'any 2019, vam dedicar la secció "Ha passat..." a informar de tot allò que havia succeït de remarcable en la vida personal o esportiva d'algunes persones veïnes del poble. Però aquest any hem de sortir de l'àmbit particular i, obligats per les circumstàncies, hem de referir-nos a esdeveniments que, d'una manera o altra, en menor o major grau, han afectat tota la població.

En aquest any "per emmarcar", com diuen alguns, hem vist créixer el riu com ningú no recordava, ens hem hagut de tancar a casa per salvar-nos d'un virus que sembla que ha vingut per quedar-se i, per si això fos poc, la terra ha tremolat per recordar-nos que els humans no tenim l'última paraula.

Així, doncs, ens centrarem en el temporal "Gloria" i la seva repercussió, els efectes de la pandèmia del coronavirus i el terratrèmol que es va percebre el 8 de maig passat.

EL GLORIA

EL "GLORIA" I EL DESEMBASSAMENT

La borrasca "Gloria" va ser anomenada així per l'Agència Estatal de Meteorologia (Aemet) el divendres 17 de gener passat arran dels avisos que arribaven de màxima alerta per ratxes de vent, pluja, neu i fenòmens costaners a partir del diumenge 19 de gener a gran part del nord i l'est de la Península, a més de les Balears. La borrasca "Gloria", com a tal, va durar molt poc, ja que va ser absorbida per

un sistema de depressió atmosfèrica molt més gran, centrat al sud de la Península, al llarg del dilluns 20, el qual va continuar actiu durant la resta de la setmana. El temporal generat pel "Gloria" i continuat per la gran llevantada els dies següents va ser completament excepcional, tant pels registres meteorològics com pels seus efectes, ja que es van arribar a lamentar víctimes mortals tant a Catalunya com a la resta de l'Estat.

El cabal del riu Ter, el 22 de gener, va augmentar considerablement. A Bonmatí, el nivell de l'aigua va quedar per sobre del tub de desguàs de les aigües pluvials de la Colònia, i el canal de les fàbriques, en lloc de desaiguar, s'omplia amb el corrent del riu.

CRONOLOGIA

Dissabte 19 de gener. Protecció Civil de la Generalitat, en vista de les previsions meteorològiques, activa els plans especials d'emergències Neucat, Ventcat i Inuncat.

Dimarts 21 de gener. Les nevades (el dilluns 20) i les pluges més intenses arriben a la nostra zona. El fet que la neu i la pluja caiguin a les parts altes de rieres i rius provoca que els cabals augmentin sobtadament, i per això l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) fa un advertiment del risc de desbordaments.

Dimecres 22 de gener. No s'obre l'escola, seguint les indicacions del Departament d'Educació i Protecció Civil, a fi de reduir la mobilitat viària. Els efectes de les pluges es fan notar en diferents llocs del nostre poble.

A Sant Julià, l'aiguat va provocar algunes esllavissades de terra a la carretera que va al carrer Vell i a l'altura de Can Garriga l'aigua va negar la calçada i la va deixar plena de fang i restes vegetals.

Torrents i rieres baixaven com si fossin rius, amb molta força. A la foto, el pont de Cal Ros, on el cabal del torrent, en el punt de màxima intensitat, va cobrir per complet la passera i el camí.

A la tarda, la Generalitat anuncia que l'ACA, aprofitant la treva de les pluges, comença a desembassar els pantans de Sau i Susqueda "al màxim" perquè han arribat gairebé al seu límit i encara es preveu una "pluja excepcional" a la capçalera del Ter.

El conseller d'Interior, Miquel Buch, diu literalment: "Planifiquem un escenari de desbordament del riu Ter", i recomana el confinament o el reallotjament de la gent que estigui en zones inundables de la conca del Ter.

Els veïns de l'àrea de la Colònia de Bonmatí i les zones baixes de Sant Julià reben l'avís de portar els seus vehicles a zones més elevades del poble i que, per precaució, passin la nit fora del seu domicili. Agents dels Mossos d'Esquadra participen en l'operació d'evacuació.

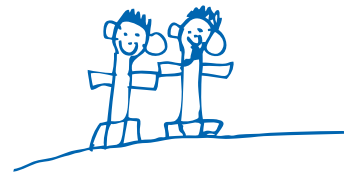
La Creu Roja habilita al pavelló un alberg amb lliteres i menjar per als veïns que no tenen allotjament alternatiu per passar la nit. Moltes persones del poble, a títol personal, s'ofereixen per acollir afectats a casa seva i ajudar en el que calgui. Càritas Bonmatí i Kebab Anglès aporten queviures per als confinats.

A quarts d'11 de la nit, l'ACA informa que Susqueda ha començat a sobreixir. En aquell moment la presa estava desembassant 260 m³/s (el màxim possible) a través de difusors de fons. L'ACA assegura que els difusors s'aniran tancant a mesura que vagi augmentant el cabal de sobreiximent.

Uns quants veïns van controlant la cota del Ter al llarg de la nit amb el nivell que hi ha a la central del Molí, a la Colònia.

En total, cap a 150 persones van passar la nit al pavelló amb motiu del confinament preventiu ordenat pel Departament d'Interior.

Dijous 23 de gener. En roda de premsa, la Generalitat anuncia cap a les 7 del matí que el comitè tècnic del pla Inuncat ha aixecat la restricció que impedia pernoctar a les zones inundables del Baix Ter.

Per contra, el mesurador del nivell del Ter de la central del Molí de la Colònia arriba al punt més alt de les últimes dotze hores.

L'escola continua tancada, per recomanació del Departament d'Educació.

L'accés a Anglès pel pont de Sant Julià queda tallat a causa del desbordament del Ter.

L'aigua circula amb força per sota del pont vell de Sant Julià, per on feia segles que no n'hi passava (vegeu les fotos de la portada).

Al pavelló es va oferir dinar als veïns confinats amb la col·laboració del restaurant Duc de l'Obac, Càritas Bonmatí, Associació Nova Frontera, CF Bonmatí i Associació Anar-hi Anant. A les 7 de la tarda es va donar per clausurat l'alberg muntat per la Creu Roja al pavelló.

Els horts de Bonmatí van quedar negats per l'aigua. El corrent del riu va ser una amenaça per als animals que hi havia.

En el pla preventiu pel desembassament dels pantans hi va intervenir personal de la Creu Roja (de Girona, Igualada, Mataró, Sant Cugat, Arenys de Mar-Canet, Vic, Barcelona, Sabadell, Ripoll i Figueres, entre altres) i dels Mossos d'Esquadra (de les ARRO de Girona i Barcelona i del Servei de Trànsit).

En vista del progressiu creixement del cabal del Ter, amb el pantà de Sau al 107% de la seva capacitat, l'Ajuntament ordena el reconfinament dels veïns de les zones habitades properes al riu pel risc de desbordament.

A quarts de 12 del migdia, Protecció Civil reactiva les mesures especials aigua avall de l'embassament de Susqueda. El cabal del riu està creixent fins als 1.300 m³/s.

El riu fa caure alguna torre elèctrica i el poble es queda sense llum (no es restableix el subministrament fins al vespre).

Com a mesura preventiva, queda tallada la circulació pel pont de Bonmatí.

Al migdia el desbordament del riu arriba al seu nivell màxim. La força de l'aigua arrossega arbres i tot el que troba al seu pas. Tant el pont de Sant Julià com el de Bonmatí resisteixen l'envestida.

Cap a les 7 de la tarda es dona per acabat el confinament preventiu i tothom pot tornar als seus domicilis.

Cap al tard es restableix el trànsit al pont de Sant Julià i al de Bonmatí, però en aquest no es pot circular en direcció a Girona per la N-141 perquè la calçada continua coberta d'aigua a Vilanna.

Els veïns de Sant Julià van quedar aïllats, ja que l'accés a Anglès (a la foto) estava inundat i també estava tallada per precaució la carretera cap a Bonmatí a la zona de les deveses.

El dia 23 al matí el nivell de la cota del riu de la central del Molí estava cobert completament per l'aigua: el desbordament ja era evident.

*A l'altura de Sant Julià, l'aigua, en el moment del desbordament del 23 de gener, es va escampar més cap a l'altra banda del riu.
Foto: Josep Martínez Misvacas.*

Divendres 24 de gener. Queda restablert el trànsit a la N-141e en direcció a Girona.

L'escola continua tancada; en aquest cas, però, per una avaria elèctrica que afecta el subministrament de llum al centre escolar i a tota la zona esportiva.

El riu continua baixant gros, però el nivell de l'aigua ha disminuït considerablement en comparació amb el dia anterior. Fent balanç, les cases habitades més afectades van ser el molí del carrer Vell de Sant Julià, Can Casademont (torre de l'Alemanya) de Bonmatí i els blocs de pisos nous de la plaça Don Manuel, a la Colònia, on el divendres no van poder recuperar el subministrament elèctric fins que el nivell del canal de les fàbriques no va baixar prou perquè es pogués eixugar el pàrquing soterrani.

En els dies successius, es troben gossos sense que se'n sàpiga la procedència, possiblement arrossegats o espantats pel corrent del riu.

Després de fer crides sense èxit buscant qui podia ser l'amo o mestressa dels animals apareguts, aquests dos gossos van quedar acollits, un a Bonmatí i l'altre a Constantins.

Esportistes del CP Anglès, el CB Anglès i el CE Pontenc venen a entrenar-se a Bonmatí, ja que les seves instal·lacions han quedat afectades per les riuades.

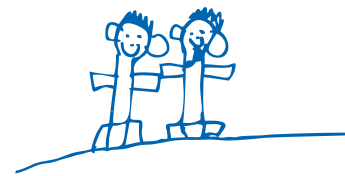
L'Ajuntament, amb la col·laboració de l'empresa Costa Food Group (Casademont), organitza una neteja popular de residus del riu per al dia 15 de març. L'activitat, però, no es du a terme a causa de les mesures preventives que es comencen a aplicar per la pandèmia del coronavirus declarada a nivell mundial.

L'ACA, al febrer, du a terme una neteja de la llera del Ter i, a finals de març i principis d'abril, n'inicia una altra a les ribes del riu. Es retiren deixalles arrossegades per l'aigua i arbres caiguts.

El paisatge fluvial canvia de fesomia (vegeu la contraportada de la revista).

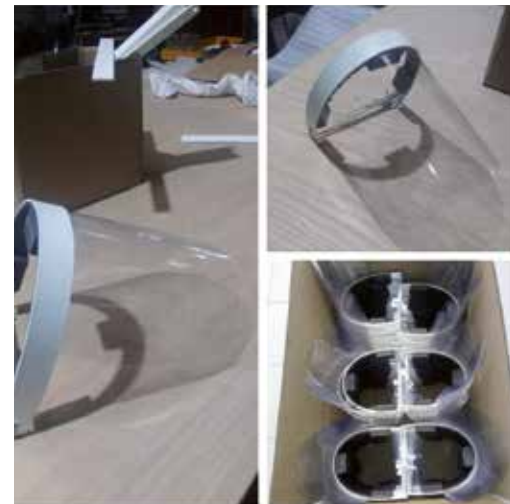

Les empreses que han retirat els residus orgànics i inorgànics acumulats al Ter han estat Forestal Soliva (de Susqueda a la riera d'Osor) i Alameda-Torrent (aigües avall de la riera d'Osor).

Ha passat...

PANDÈMIA: MASCARETES I PANTALLES SOLIDÀRIES

L'Organització Mundial de la Salut (OMS), l'11 de març passat, va declarar pandèmia el brot de Covid-19 causat pel coronavirus SARS-CoV-2, i des de llavors són moltes les actuacions que s'han tirat endavant per frenar l'expansió de la malaltia.

Una de les mesures en què coincideixen tots els nostres experts/es i governants/es per evitar la propagació i protegir-nos de possibles contagis de la covid-19, és en l'ús de les mascaretes en els espais públics. De fet, el govern de la Generalitat, davant l'aparició de nous brots al juliol, va anar més enllà, fent una llei de rigorosa obligatorietat de l'ús de mascareta en tots els espais públics a partir de 6 anys.

Els hospitals, a finals del mes de març, es van veure obligats a incrementar la seva capacitat assistencial davant l'augment del nombre de malalts per Covid-19 i les reserves d'equips de protecció individual que tenien es van acabar molt ràpidament i la demanda d'aquests equips superava l'oferta. La realitat és que faltava material i fins i tot al govern se li feia molt difícil aconseguir-ne. En vista d'aquesta necessitat urgent, tres infermeres del Trueta, en col·laboració amb l'Ajuntament de Girona, van iniciar un projecte solidari. Es van posar en contacte amb una fàbrica d'Igualada, que els va facilitar bona part del material, i es va fer una crida mitjançant el WhatsApp a amics i amigues i conegudes per confeccionar mascaretes, bates i pantalles protectores, per donar resposta a aquesta necessitat urgent, primer dels nostres centres assistencials i més endavant de la població en general.

Moltes persones d'arreu van sentir la necessitat d'ajudar i

també al nostre municipi va sorgir un grup de persones que a títol personal van passar a l'acció, cadascuna fent el que sabia fer. Algunes ens han deixat el seu testimoni de generositat explicant-nos quina va ser la seva col·laboració: la Roser González, la Gemma Viota, la Beti Pujolar, la Mònica Bruns i en Felip Prat... Cadascuna va treballar des de casa, amb material de diferent procedència però amb la mateixa intenció: donar un cop de mà en els moments més crítics de la pandèmia.

La Roser González va cosir 60 mascaretes homologades que una amiga de Bonmatí li havia facilitat ja tallades, provinents d'una fàbrica d'Igualada. Aquestes mascaretes eren de color verd, tenien un filtre a dintre i s'ajustaven amb un cordó. Un cop acabades, les va lliurar a l'Ajuntament per ser repartides en alguns establiments del poble, especialment a les persones majors de 60 anys, que eren considerades població de risc. Després d'això la Roser es va oferir per ajudar altres poblacions i està disposada sempre a donar un cop de mà si les necessitats ho requereixen en el futur.

La Gemma Viota i la Beti Pujolar van començar cosint mascaretes fetes de roba de llençols de cotó, alguns cedits per l'antiga fàbrica Burés d'Anglès, i altres teles que anaven aconseguint. Cada mascareta tenia un patró i materials diferents i anaven subjectades amb goma. Al començament les van posar a disposició del municipi i més endavant van tenir altres destinacions segons la demanda que hi havia.

La Gemma va col·laborar amb altres grups de cosidores voluntàries d'Anglès, Santa Coloma, la Cellera... Va cosir

mascares per a les AMPA de les escoles i l'institut d'Anglès, per als Mossos de la Bisbal d'Empordà, Olot i Santa Coloma de Farners, per a una entitat de persones sordes i també bates per als sanitaris del Trueta.

La Mònica Bruns i en Felip Prat, davant la situació d'emergència sanitària, també volien ser útils i donar un cop de mà per ajudar. Varen començar confeccionant unes 100 mascaretes amb roba de llençol que ràpidament van distribuir i després se'ls va acudir la idea de confeccionar pantalles protectores facials. La idea es va fer realitat i van acabar fent unes 150 pantalles protectores solidàries, fetes manualment, que van oferir, a través d'un missatge penjat al Facebook, als comerços de Bonmatí i rodalia. També en van portar als sanitaris del CAP d'Anglès i a l'Ajuntament de Bescanó, que havia de gestionar l'entrega, entre d'altres, a la residència de gent gran Santa Anna. La iniciativa va agradar tant que van acabar regalant pantalles a comerciants i altres persones que trucaven sol·licitant-ne d'Anglès, la Celler, les Planes, Bescanó, Girona... La seva intenció era ajudar a protegir-se al màxim nombre possible de persones de les que estaven treballant en serveis essencials de cara al públic; en definitiva, arribar a tothom que ho necessités.

A totes aquestes persones voluntàries els unia el mateix interès: donar un cop de mà i posar el seu gra de sorra en un moment molt difícil en el qual molts treballadors havien d'estar de cara al públic, ja que formaven part de serveis essencials, i, per tant, estaven més exposats al contagi del virus.

Totes aquestes persones manifesten la seva satisfacció d'haver estat útils i mantenen la seva disponibilitat de seguir ajudant en cas de ser necessari en el futur. Les paraules de la Gemma han estat: "Volia retornar d'alguna manera l'ajuda rebuda per part dels sanitaris."

Amb aquestes quatre ratlles volíem agrair a totes les persones que s'han bolcat a ajudar, la seva generositat i solidaritat en unes circumstàncies que ben segur tots desitjàriem que no es tornessin a repetir.

Rosa Taberner Bosch

REGISTRE DE CASOS DE COVID-19

En data 20 d'agost, al municipi de Sant Julià del Llor i Bonmatí hi havia acumulats (des del mes de març) 2 casos positius* de Covid-19 i 93 casos sospitosos**.

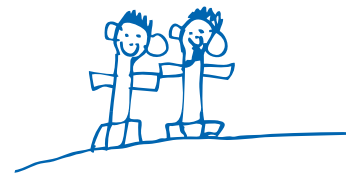
En la mateixa data, a l'Àrea Bàsica de Salut d'Anglès (comprèn Anglès, Susqueda, Amer, la Celler, Sant Julià del Llor i Bonmatí, Osor i Brunyola) hi havia acumulats 106 casos positius i 858 sospitosos.

Els **casos positius acumulats són aquells que han donat positiu en alguna prova diagnòstica (PCR, test ràpid o test ELISA) o han estat confirmats per un epidemiòleg o una epidemiòloga com a cas positiu.*

***Els **casos sospitosos acumulats** corresponen a persones que en algun moment han presentat símptomes i un o una professional de la salut els ha classificat com a possible cas, però no tenen una prova diagnòstica amb resultat positiu i tampoc han estat confirmats per cap epidemiòleg o epidemiòloga com a cas positiu.*

Dades extretes de la web de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS).

Ha passat...

"ELS TERRATRÈMOLS, TAN NORMALS COM LA PLUJA"

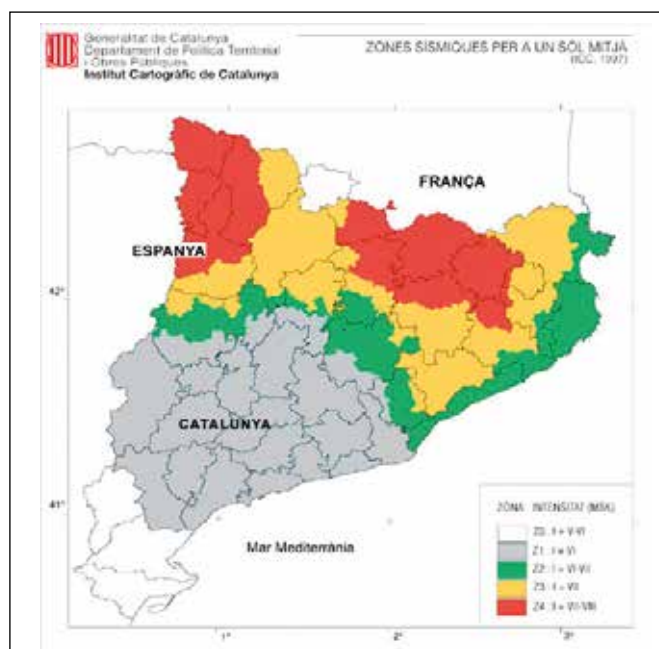
El dia 8 de maig de 2020 es va produir un terratrèmol amb epicentre a Riudarenes que es va notar a la nostra població. Tot i que no va tenir cap conseqüència, no va crear indiferència, en tant que s'afegia als desastres provocats pel "Gloria" i la pandèmia pel coronavirus en molt pocs mesos. Josep Batlló, Sara Figueras i Janira Irizarry, de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC), ens han proporcionat informació per saber més sobre aquest terratrèmol i altres a la nostra zona.

En referència al terratrèmol ocorregut el dia 8 de maig de 2020 a les 14:47 hora oficial, magnitud 3,7 a la comarca de la Selva i les seves rèpliques, l'ICGC i l'Observatori Fabra van demanar a la població que emplenés una enquesta a fi de recollir i completar les informacions relatives a la percepció del sisme. Amb quina finalitat es recullen aquestes dades sobre la percepció "personal" d'un terratrèmol? Què aporten de més a les dades "empíriques" que proporciona un sismògraf?

Quan es produeix un terratrèmol hem d'avaluar diversos paràmetres. Un és la magnitud, que està relacionada amb l'energia alliberada pel terratrèmol, és a dir, si és molt gran o no. Amb aquest valor podem comparar-lo amb d'altres que s'han produït o també amb terratrèmols de tot el món. Per fer-ho mesurem els sismogrames que obtenim mitjançant els sismògrafs. Si els aparells estan ben calibrats, obtenim aproximadament el mateix valor a totes les estacions. En canvi, les enquestes ens serveixen per avaluar la intensitat a cada lloc, és dir, la percepció del terratrèmol a cada indret. És clar que si estem molt pròxims a l'epicentre sentirem molt més els efectes del terratrèmol que si n'estem allunyats. En el cas d'aquest terratrèmol del maig, a Sant Julià del Llor i Bonmatí es va percebre àmpliament, a Girona ja no tant i per exemple a Roses ja no va ser percebut per la població (tot i que l'hi van registrar els sismògrafs). Aquesta percepció no sols depèn de la distància de l'epicentre, depèn també de la fondària a què s'origina el terratrèmol, de l'estructura geològica i de l'estratificació del lloc on estem. També del tipus de sòl en què ens trobem (per posar casos extrems, si és la llera d'un riu o si és roca viva), i per això en una mateixa població la percepció pot variar d'una part a una altra. Donada la impossibilitat de tenir un sismògraf a cada casa, ens és de molta utilitat conèixer la percepció dels pobladors. Encara que sigui una dada qualitativa, la seva densitat és molt més alta que si utilitzem només aparells. A

més, es concentra en llocs habitats, que són els que interessa protegir. Les dades de percepció recollides ens permeten, a vegades, identificar zones on se senten més els terratrèmols i poder després estudiar-les millor.

El conjunt de dades de percepció recollides per un terratrèmol ens permet fer una avaluació aproximada de la seva grandària i així comparar els terratrèmols actuals amb els succeïts en temps antics. Pensem que els sismògrafs són aparells bastant moderns, els primers que van haver-hi a Catalunya són de principis del s. XX, de fa poc més de 100 anys. El registre de la percepció és l'eina principal que tenim per comparar i estudiar els terratrèmols anteriors a la nostra època.

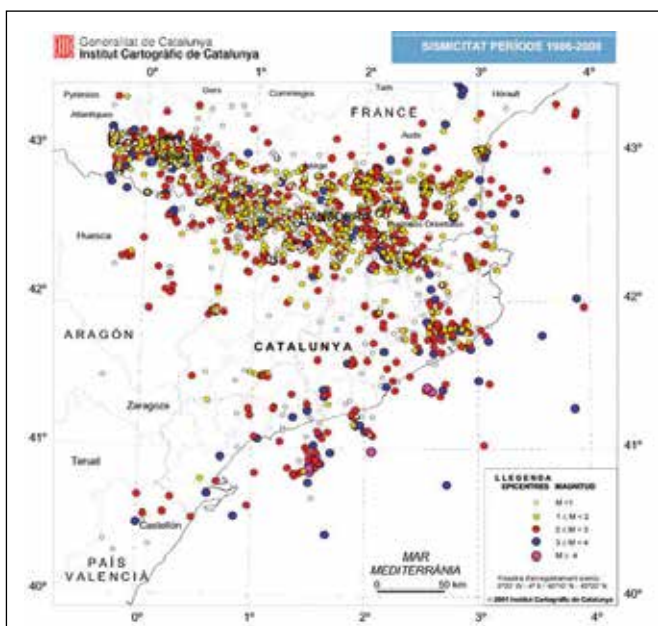

Mapa de zones sísmiques de Catalunya.

<https://www.icgc.cat/Administracio-i-empresa/Descarregues/Cartografia-geologica-i-geotematica/Mapes-geofisics-i-sismics/Avaluacio-del-risc-sismic-a-Catalunya>

L'Institut Geogràfic Nacional (IGN, d'àmbit estatal) va fixar la magnitud d'aquell sisme en 3,9 i l'ICGC en 3,6/3,7. A què és deguda la diferència?

Com ja hem dit, la magnitud és un nombre que està relacionat amb la grandària (energia) d'un terratrèmol, però és un nombre que podríem qualificar de "borrós", en el sentit que no és exacte. Es pot calcular a partir de la mesura de l'amplada dels diferents tipus d'ones registrades en una estació, els seus períodes i la distància de l'epicentre. Com que la propagació de les ones varia segons el tipus de subsòl, el procediment s'ha d'ajustar per a cada regió. Tots aquests factors es resumeixen en una fórmula que apliquem per a cada estació de registre. A l'ICGC utilitzem la fórmula original que va definir Richter per a Califòrnia i l'IGN utilitza una fórmula calibrada per a tota la península Ibèrica (vindria a ser aproximadament una mitjana de tot el que podem trobar a la Península). A més, l'ICGC i l'IGN no sempre utilitzem les mateixes estacions per fer el càlcul. El resultat de tot això és que el valor de la magnitud que donem s'assembla (no donarem valors totalment diferents, com seria, per exemple, 1 i 5), però pot variar alguna dècima entre una agència i l'altra, com és aquest cas.

Mapa d'epicentres del període 1986-2000.

<https://www.icgc.cat/Administracio-i-empresa/Descarregues/Cartografia-geologica-i-geotematica/Mapes-geofisics-i-sismics/Mapa-d-epicentres-periode-1986-2000>

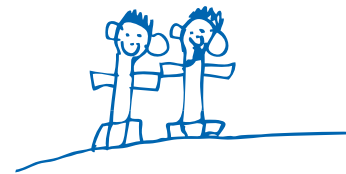
El mateix dia 8 de maig de 2020 es va registrar alguna altra activitat sísmica rellevant en algun altre lloc proper o fins i tot del planeta? Es podria dir que va ser un moviment sísmic aïllat o que té relació amb una altra sèrie de fenòmens?

Els terratrèmols es produeixen contínuament a tot el món. Només a l'àrea euromediterrània el mateix dia es van produir 38 terratrèmols de magnitud superior a 2,0. Però només tenim constància d'un altre sentit per la població, a Grècia. Els altres no van ser percebuts; però un al mar, davant de Creta, va tenir una magnitud de 4.5. Si mirem els de magnitud 4 o més grans, a tot el món n'hi va haver 40 el mateix dia 8 de maig (trobareu les dades a <https://www.emsc-csem.org/#2>). L'activitat sísmica és permanent a tota la Terra, en uns llocs més i en altres menys. L'escorça de la Terra està sotmesa a deformació permanent i podem considerar els terratrèmols un fenomen tan normal com ho és la pluja.

A Catalunya registrem terratrèmols cada dia. La mitjana és de prop de mil terratrèmols cada any. Però n'hi ha molt pocs que s'arribin a sentir, només uns deu a l'any. Els altres són molt petits i passen totalment desapercebuts per la població. En el cas del terratrèmol del dia 8 de maig, el mateix dia vam registrar i localitzar 21 rèpliques, però cap va ser percebuda per la població.

L'epicentre del terratrèmol del 8 de maig es va detectar dins del terme municipal de Riudarenes (Selva). Aquesta àrea de la comarca de la Selva, quin nivell d'activitat sísmica registra, tant en quantitat com en intensitat? Es pot considerar que és una zona "activa"? I en quin grau o freqüència hi succeeixen moviments sísmics, en comparació amb altres zones de Catalunya?

Podem classificar la sismicitat de Catalunya com a moderada. Però no és igual a tot el territori. S'acumula als Pirineus, a la franja costanera i, com és el cas d'aquest últim terratrèmol, al conjunt de falles que van des de l'encavalcament de Vallfogona fins a la costa seguint aproximadament l'orientació NW-SE de la comarca de la Selva. D'una manera molt general, podem dir que del miler de terratrèmols anuals registrats a Catalunya, el 10% es produeixen a la comarca de la Selva. Però la dada és molt variable. Per exemple, l'any 2016 vam registrar 301 terratrèmols a la comarca, però l'any 2010 només n'hi vam detectar 29.

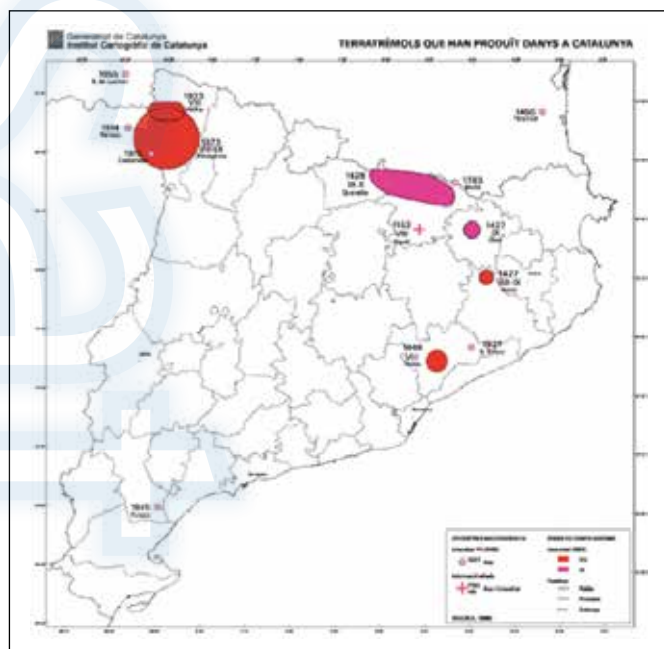

La successió de moviments sísmics a la mateixa zona de la comarca de la Selva, a quines condicions geològiques és deguda?

Els Pirineus es van començar a formar fa entre 150 i 100 milions d'anys. La zona afectada per la col·lisió de la Península amb la resta d'Europa arriba, pel costat ibèric, ben bé fins a la vall de l'Ebre. S'han succeït èpoques de compressió amb altres de distensió, vulcanisme (el cas de la zona de la Garrotxa i la Selva) i altres fenòmens a escales molt diverses. La sismicitat actual podem considerar que està directament lligada al règim d'extensió en què es troba l'extrem nord-est de la Península, amb l'obertura de les diverses planes prop de la costa (Empordà, Selva, Vallès, etcètera).

Al nord de la comarca de la Selva trobem Amer (al terme municipal del qual pertanyia Sant Julià del Llor i Bonmatí fins l'any 1983). D'Amer estan documentats els terratrèmols del 1427 i 1428. Geològicament parlant, tenen alguna relació aquests moviments sísmics del nord de la comarca de la Selva (i Garrotxa) del segle XV amb els actuals de la zona central de la mateixa comarca? Les dues zones estan afectades per les mateixes condicions geològiques al subsol?

Com ja hem explicat a l'apartat anterior, hi ha un sistema de falles que van, d'una manera aproximada, en una direcció

Mapa dels terratrèmols que han produït danys a Catalunya.
<https://www.icgc.cat/Administracio-i-empresa/Descarregues/Cartografia-geologica-i-geotematica/Mapes-geofisics-i-sismics/Mapa-dels-terratremols-que-han-produit-danys>

NW-SE, des de la Vall d'en Bas fins a la desembocadura de la Tordera, i que són a l'origen dels diferents moviments sísmics que es van produint al llarg del temps a la zona. Amb l'anàlisi dels sismogrames veiem que es van succeint petits moviments tot al llarg d'aquestes falles.

El públic en general pot saber el risc sísmic que hi ha a la zona on viu?

Sí, l'ICGC ha estat el responsable de dur a terme l'avaluació del risc sísmic per a cada municipi de Catalunya en el marc del pla d'emergències sísmiques de Catalunya SISMICAT. Els resultats dels escenaris de danys han permès conèixer quina és la probabilitat de superar un cert nivell de dany en edificis, la població i l'impacte econòmic per un període de retorn determinat i identificar quins municipis han d'implementar un pla d'emergència sísmica municipal. La informació, que és pública, està detallada en el pla SISMICAT:

http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/plans-especials/sismicat/

Certament, la interpretació d'aquesta informació es fa un xic complicada per a qui no està avesat en aquests temes, donat que és una informació de caire estadístic. Ens dona la probabilitat que un lloc es vegi afectat per un terratrèmol d'unes determinades característiques, però la probabilitat no pot lligar-se directament amb la certesa que succeeixi o no en un lloc i un moment determinats. Però és realment útil per als arquitectes i els diferents serveis (protecció civil, bombers, etc.) que l'han d'utilitzar.

Molt probablement, un dels camps en què es deu estar investigant a nivell planetari és en la possibilitat de predir els moviments sísmics. Hi ha avenços en aquest sentit?

Hi ha avenços, però molt i molt lents. Evidentment, de cara a la població (en termes més tècnics, en diem "com a servei a la societat") potser el resultat més important que podríem obtenir de l'estudi dels terratrèmols és la seva predicció tal com ja es fa en meteorologia. Dissortadament, el problema és molt més complex en el camp de la sismologia. L'interior de la Terra és molt més complex que l'atmosfera, només hem de veure la successió d'estrats que veiem al nostre entorn. A més d'ésser molt més homogènia que l'interior de la Terra, a l'atmosfera podem fer mesures a qualsevol punt: per sota (les nostres estacions meteorològiques), per sobre (satèl·lits) i a dintre (avions, coets, globus, radars, etc.). L'interior de la Terra només el podem mesurar des de la superfície (o a uns pocs quilòmetres de fondària, irrelevants tenint en compte els 6.400 km de radi de la Terra). Per tant, la predicció de

terratrèmols a curt termini sembla una fita encara allunyada.

D'altra banda, els últims cinquanta anys hem avançat molt en la comprensió dels seus efectes i això permet a arquitectes i enginyers dissenyar estructures molt més resistents en cas de terratrèmol destructor.

Cal estar preparats per la possibilitat d'algun sisme important?

A Catalunya estem molt més exposats a les grans tempestes (amb riudes i altres estralls) que als terratrèmols. Dissortadament, cada any hi ha morts degudes a les tempestes i les seves conseqüències. En canvi, fa segles que no s'ha produït cap mort deguda a un terratrèmol. Les últimes van ser les del segle XV. Però els terratrèmols, com que no es poden predir en absolut, ens provoquen molta basarda. D'altra banda, encara que la possibilitat sigui molt i molt petita, no podem negar la possibilitat que terratrèmols com els del segle XV es repetissin, aquí o a

qualsevol altre lloc de Catalunya. Però igual que ens podem preparar per suportar millor les tempestes, també ho podem fer contra els terratrèmols. És a dir, no els podem predir però sí que es poden prevenir i ens podem preparar perquè en cas que en succeeixi un ens trobi en les millors condicions possibles. Aquesta prevenció s'ha de fer a tots els nivells: individual, familiar, municipal, governamental. Moltes mesures que cal prendre són les mateixes que en cas d'altres perills. Per això us animem a consultar la pàgina de Protecció Civil de Catalunya sobre els terratrèmols <https://www.icgc.cat/Administracio-i-empresa/Serveis/Terratremols-enregistrats-i-informacio-sismica/SISMICAT>

@emergenciescat emergenciescat

CONSELLS D'AUTOPROTECCIÓ

SISMES

#Sismicat

1. Refugieu-vos sota una taula sòlida o bé en un angle de la paret i protegiu-vos el cap

2. Allunyeu-vos de les finestres i protegiu-vos d'objectes que puguin caure (mobles, llums, etc.)

3. Allunyeu-vos dels edificis i pals elèctrics per evitar els objectes que puguin caure

4. Si sou dins un vehicle, atureu-vos en un lloc segur lluny de tot allò que perilli de caure. Quedeu-vos-hi dins amb els llums d'emergència encesos

5. Eviteu les zones costaneres, ja que hi pot haver perill de grans onades (sisme submari)

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior

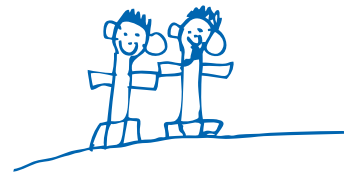
protecció civil

interior.gencat.cat/sismes

112
emergències

I pensar i veure què podeu fer personalment i, encara més, com a comunitat per millorar la vostra prevenció en cas d'un terratrèmol important.

Per acabar, tots aquells que vulgueu saber més sobre els terratrèmols a Catalunya recordeu que a la pàgina web de l'ICGC <https://www.icgc.cat/Administracio-i-empresa/Serveis/Terratremols-enregistrats-i-informacio-sismica> hi trobareu més informació, tant dels últims terratrèmols ocorreguts com dels més antics.

Les mines de Sant Julià del Llor

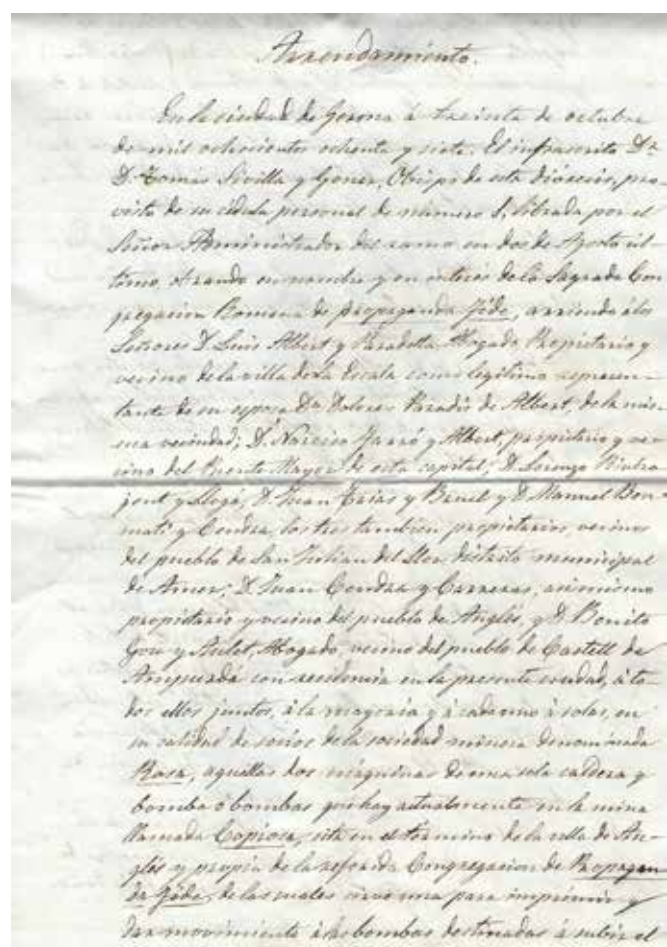
APORTACIÓ DE DADES

Entre fons de calaixeres i armaris catalans, buscant documents antics i altres andròmines, ens vàrem trobar uns papers manuscrits del segle XIX pertanyents al meu primer municipi, Sant Julià del Llor (quan encara pertanyia a Amer), que feien referència a la seva mineria que tant interès va tenir en el segle XIX, i hem cregut convenient donar-los a conèixer.

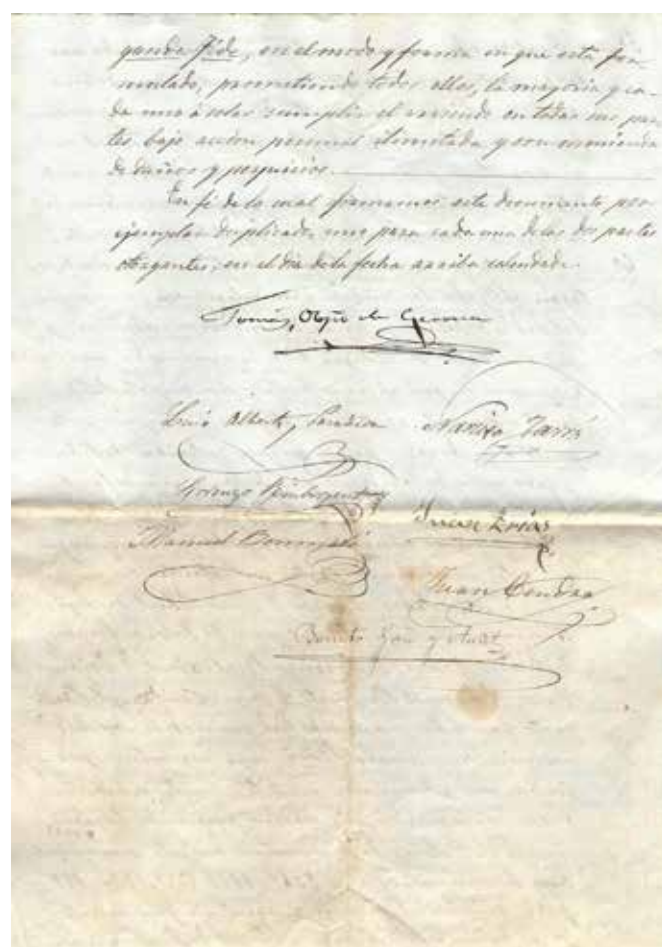
1. Un contracte d'arrendament

La mina tenia problemes d'aigua, perquè fàcilment s'inundava i dificultava la feina. Això va motivar buscar-hi solucions, i per això es van arrendar les bombes d'aigua, que ja no servien a les mines d'Anglès propietat de la Santa Seu, que són les que encara avui dia anomenem "mines del Sant Pare". El contracte és del 30 d'octubre de 1887, signat entre Don Tomás Sivilla y

Gener, bisbe de Girona, actuant en nom i interès de la Sagrada Congregació Romana de Propaganda Fide, d'una banda, i, de l'altra, els senyors Lluís Albert, Narcís Farró, Llorenç Riubrugent, Juan Trias, Manel Bonmatí, Juan Cendra i Benito Gou. En el contracte es fixen les clàusules de l'arrendament d'unes màquines situades a la mina anomenada La Copiosa, ubicada en terme municipal d'Anglès i propietat de la Congregació de Propaganda Fide. Tots els detalls del contracte venen donats en la seva transcripció.

Primera pàgina del contracte original

Última pàgina del contracte original

Arrendamiento

En la ciudad de Gerona a treinta de octubre de mil ochocientos ochenta y siete. El infraescrito D. Tomás Sivilla y Gener, obispo de esta diócesis, provisto de su cédula personal de número 1, librada por el señor Administrador del ramo en dos de agosto último, obrando en nombre y en interés de la Sagrada Congregación Romana de Propaganda Fide, arriendo a los señores D. Luis Albert y Paradedá, Abogado, Propietario y vecino de la villa de la Escala, como legítimo representante de su esposa Da. Dolores Paradís de Albert, de la misma vecindad; D. Narciso Farró y Albert, propietario y vecino del Puente Mayor de esta capital; D. Lorenzo Riubrugent y Llogà, D. Juan Trias y Bruel y D. Manuel Bonmatí y Cendra, los tres también propietarios, vecinos del pueblo de San Julián del Llor, distrito municipal de Amer; D. Juan Cendra y Carreras, asimismo propietario y vecino del pueblo de Anglés, y D. Benito Gou y Aulet, Abogado, vecino del pueblo de Castell de Ampurdà con residencia en la presente ciudad, cítelos ellos juntos, a la mayoría y a cada uno a solas, en calidad de socios de la sociedad minera denominada Rosa, aquellas dos máquinas de una sola caldera y bomba o bombas que hay actualmente en la mina llamada Copiosa, sita en el término de la villa de Anglés y propia de la referida Congregación de Propaganda Fide, de las cuales sirve una para imprimir y dar movimiento a las bombas destinadas a subir el agua, y la otra para subir tierra de las galerías de explotación, juntamente con su cuerda (vulgo lliván) y sus respectivas poleas, a fin de colocarlo e instalarlo todo en la misma llamada Rosa, que los señores arrendatarios poseen en el término del expresado pueblo de San Julián del Llor, distrito municipal de Amer. Dicho contrato se otorga con los pactos siguientes.

1º.- El arriendo empieza en el día de la fecha de la presente escritura y firma en el mismo día del año mil ochocientos noventa noventa, a no ser que se prorrogue con arreglo al pacto quinto.

2º.- El precio es de setecientos cincuenta pesetas anuales, que serán satisfechas por anualidad anticipada con moneda con moneda corriente de oro o plata, puesta en el palacio del infrascrito arrendador.

3º.- Los señores arrendatarios se retendrán de la primera anualidad trescientas setenta y cinco pesetas para

sufragar los gastos de recomposición y limpieza de las indicadas máquinas y demás cosas asentadas, a fin de ponerlas en aptitud de servir para el uso a que están destinadas; y si el importe de tales gastos justificados con la exhibición de las oportunas cuentas o recibos no llegase a la cantidad retenida, los señores arrendatarios satisfarán la diferencia que resulte. El exceso en su caso no les servirá de abono, sino que vendrá a cargo de ellos.

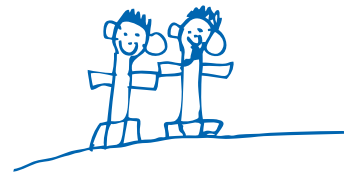
4º.- Deberán los señores arrendatarios hacer de las cosas arrendadas el buen uso que la naturaleza de las mismas exige, siendo responsables de los daños y perjuicios que por su culpa se causasen.

5º.- En el caso de no querer continuar con el arriendo una de las partes contratantes, cualquiera que sea, deberá avisar a la otra con un año de anticipación, y no dándose el oportuno aviso o desahucio, continuará el mismo contrato por un año más, y así sucesivamente. Este aviso bastará al efecto que se dé por el arrendador a cualquiera de los arrendatarios de palabra o por escrito.

6º.- Es pacto que una vez terminado este arrendamiento, estarán obligados los señores arrendatarios bajo su responsabilidad a devolver y colocar las indicadas máquinas y sus accesorios en el lugar de la mencionada mina Copiosa en que ahora se hallan, siendo potestativo en el infrascrito arrendador obligarlos a cumplir este pacto o apoderarse por su propia autoridad de todas y cada una de las cosas arrendadas, corriendo también en este caso los gastos a cargo de los arrendatarios.

7º.- Esta escritura deberá elevarse a pública siempre que lo inste una de las partes contratantes.

Y los citados señores D. Luis Albert en legítima representación de su esposa D^a. Dolores Paradís, D. Narciso Farró, D. Lorenzo Riubrugent, D. Juan Trias, D. Manuel Bonmatí, D. Juan Cendra y D. Benito Gou, todos mayores de edad y socios de la sociedad minera denominada Rosa, cuya respectiva profesión, edad y domicilio acreditan con la exhibición de sus correspondientes cédulas personales libradas por las alcaldías de su respectivo distrito municipal bajo los números 7048, 1177, 1221, 1196, 189 y 86, aceptan el precedente contrato que les otorga el Excmo. e Ilmo. Señor Obispo de Gerona a nombre de la Sagrada Congregación Romana de Propaganda Fide, en el modo y forma en que está formulado, prometiendo todos ellos, la mayoría y cada

uno a solas, cumplir el arriendo en todas sus partes bajo acción personal ilimitada y con enmienda de daños y perjuicios.

En fe de lo cual firmamos este documento por ejemplar duplicado, uno para cada uno de las dos partes otorgantes, en el de la fecha arriba calendada

[Segueixen les signatures de:]

Tomás, Obispo de Gerona

Luis Albert Narciso Farró

Lorenzo Riubrugent

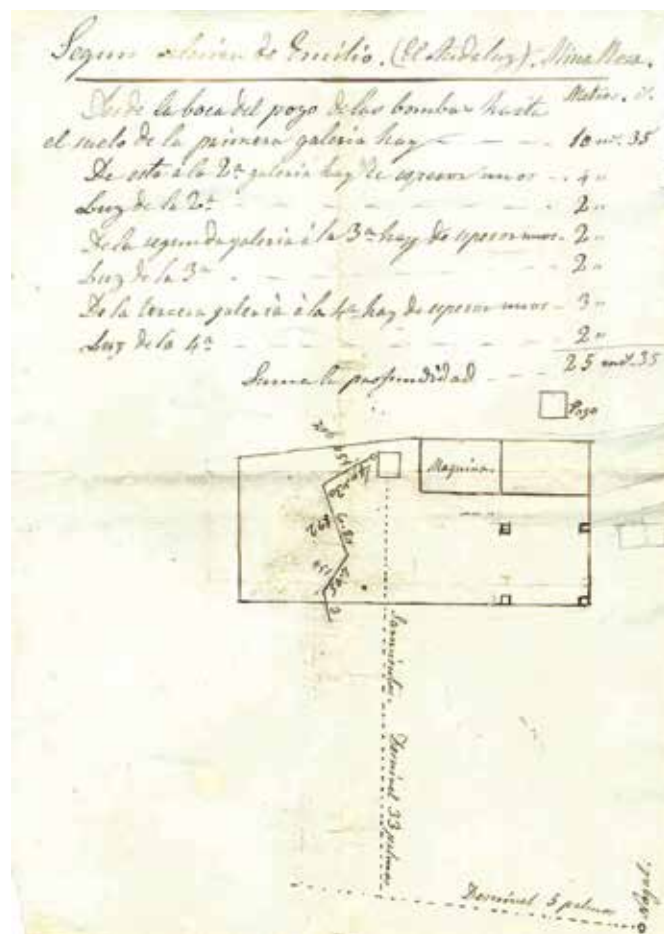
Manuel Bonmatí

Juan Trias

Juan Cendra

Benito Gou y Aulet

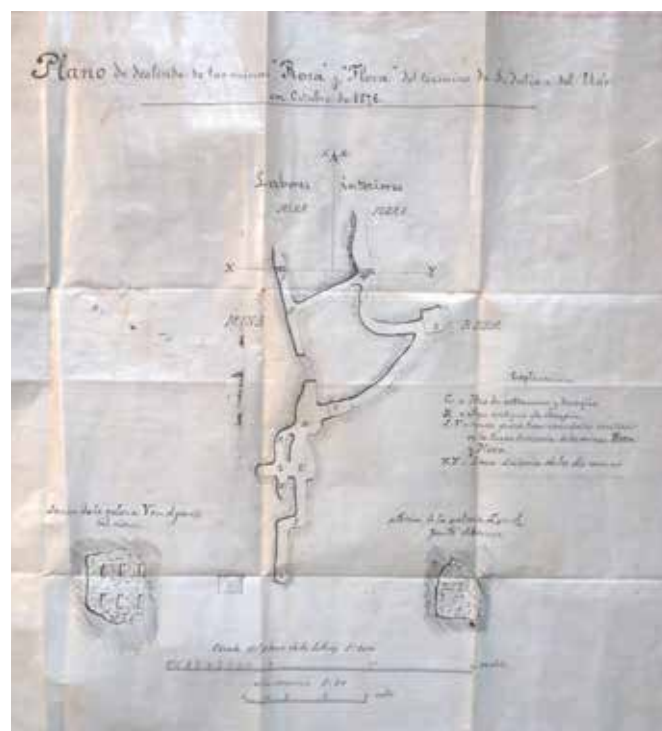
2. Una nota de la mina Rosa segons relació d'Emilio (El Andaluz)

Ressenya detalls de la mina Rosa, com profunditats en metres entre la boca del pou i el fons i entre les galeries. Així com un croquis de situació. Calculat per Emilio Hernández (el Andaluz), que es va establir a Sant Julià, en una casa del carrer Petit i també a Can Gallina. Es va casar amb una catalana i va morir

a conseqüència d'un accident a les mines encara jove, deixant familiars per Anglès. El plànol mostra que a la dècada de 1860 encara es feien mines de planta irregular seguint els filons, a diferència d'altres plànols de la mateixa mina publicats per Benet Valentí, que mostren galeries en malla ortogonal.

3. Un plànol de delimitació de les mines Rosa i Flora, d'octubre de 1876

Plànol interessant a escala de la delimitació de les mines Rosa i Flora d'octubre de 1876 on s'assenyalen els pous i desguassos, els murs construïts entre la divisòria de les mines, les seccions, i tot fet a escala 1:200 plànol i 1:50 seccions. Es dedueix que la mina tenia la mena molt propera, ja que entre els diferents pisos de la mina hi havia molt poca diferència d'altura. Que el fet que la partissin en dos tapiant les galeries demostra que la rendibilitat d'una part i l'altra eren molt diferents i això portà problemes entre els accionistes. No sabem si per causa de l'aigua o que s'extreia molt més mineral d'una banda que de l'altra.

Aquests documents es consideren tres petites aportacions interessants per als estudiosos de la mineria a la conca del Ter, activitat que en el seu moment va representar un impuls per a l'economia de la zona.

Hanníbal Climent i Domènech
M. Carme Domènech i Puig

Les Masies

CAN NIERN

Situada al veïnat de Calders, Can Niern (o mas Isern, com s'anomena en els documents més antics) actualment es troba al límit est del municipi fent frontera amb el de Sant Gregori (Constantins), i també entre les comarques de la Selva i el Gironès.

En general, es fa difícil saber la data exacta de construcció d'un mas pel fet de tractar-se de cases molt antigues i no sempre haver-se'n conservat documentació; per això, aquí em centraré a relatar els últims cent anys de la seva història, tot i que no puc evitar deixar escrit el poc que fins ara s'ha descobert del seu passat més llunyà.

Referències històriques

La primera referència descoberta fins ara data de 1289, on es parla d'un tal Guillem de Masisern, de Constantins, que ven una peça de terra a Dalmau de Masardit, en la qual hi ha una plantació recent de ceps¹.

La segona referència procedeix de tres capbreus² de 1339, conservats a l'Arxiu Històric de Girona, on es detallen les diferents propietats que té l'emfiteuta³ i amb quines altres limita.

Pocs anys després, en un document, excepcionalment conservat, de 2 d'agost de 1373, sobre el judici a Astruga ça Gainarda (anomenada "la bruixa del Mallol") se cita com a testimonis de l'acusació el matrimoni Isern de Constantins⁴.

La següent informació localitzada és del segle XVIII. El 1756 el masover del mas Isern, Joan Motjer Vila, natural de Cartellà, fa testament deixant com a hereu el seu fill Josep Motjer Massana⁵.

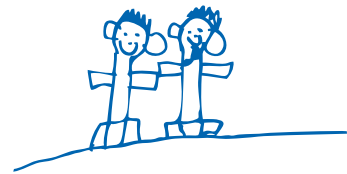
¹ Fernández i Trabal, Josep, *Una família catalana medieval. Els Bell-lloc de Girona 1267-1533*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat Barcelona. 1995.

² Escriptura pública on consta el reconeixement que fa l'emfiteuta dels drets del seu senyor sobre els immobles que el primer té en domini útil.

³ Persona que després de signar un contracte rep del senyor el domini útil d'una cosa immoble, tot retenint-ne el domini directe, a canvi de rebre un cànon de l'emfiteuta.

⁴ Ginebra i Molins, Rafel. «El procés contra Astruga sa Gainarda, habitant del Mallol, acusada de bruixeria el 1373». *Annals del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca*, 2016, Núm. 27, p. 67-97, <https://www.raco.cat/index.php/AnnalsPEHOC/article/view/321445>.

⁵ Referència aconseguida gràcies a l'amabilitat de la senyora Maria Àngels Motjer, filla del bonmatinenc Pere Motjer Cuatrecases.

La primera constància del mas al Registre de la Propietat és del 1809, quan ja hi consta com a propietat de Narcís Suñer Fonolleras, a la família del qual pertanyerà durant més d'un segle, fins que el 22 de setembre de 1920 Francesc Serrat Trias compra Can Niern en subhasta per 25.000 pessetes (150,25 euros). En aquell moment el propietari era Antoni Suñer Juvandó, natural de Sant Gregori i net de l'anterior.

Família Serrat-Canals.

D'esquerra a dreta: Josep Serrat Canals, Francesc Serrat Trias, Pere Serrat Canals, Lluís Serrat Canals, Encarnació Serrat Canals, Rosa Canals Masjoan, Enric Serrat Canals (1925).

La família Serrat va comprar el mas no pas per establir-s'hi, ja que la casa familiar sempre havia estat Cal Fuster Vell, sinó com una nova inversió per fer créixer el patrimoni. I és que Francesc Serrat Trias era un pagès molt espavilat i a la mínima que sortia a subhasta un camp, un alzarar o un mas que li podia interessar, anava a bosc, feia tallar uns quants arbres per després vendre'ls i així tenir prou diners per a la subhasta. D'aquesta manera, i no pas pel fet, com feien córrer algunes males llengües, d'haver trobat l'olla d'or amagada al fons del pou que contava la llegenda, es van convertir en una de les famílies pageses més importants de Constantins.

Família Serrat-Gelada, masovers durant 50 anys

Els que sí que hi van viure, establint-s'hi com a masovers abans de la guerra, van ser el germà d'en Francesc, Josep Serrat Trias, i la seva esposa, Maria Gelada Garangou, amb els seus cinc fills (Manel, Josep, Dolors, Rosa i Montserrat).

Josep Serrat Trias i Maria Gelada Garangou.

Els fills aviat es van casar i formar noves llars, lluny o a prop dels pares. En Manel, el primogènit, però, el 1942, quan es va casar amb la Maria Àngela Carreras, es va quedar a la casa, per poder cuidar els pares, com era tradició. Amb el pas del temps van anar arribant els fills: la Carme, la Pilar, la Glòria i en Fermí, i es va tornar a omplir la casa de vida.

Manel Serrat Gelada i Maria Àngela Carreras (1942).

La Carme, una de les filles del matrimoni, explica que vivien del que els donava la terra amb els dos horts que tenien, un al mateix costat de casa i un altre, més lluny, sota Can Carreras; a més, criaven pollastres, lloques i porcs. Un

cop per setmana sortien ben d'hora al matí, agafant les verdures i els ous, pujaven cap a Cal Rei i seguien el camí a peu fins a arribar a Amer, on anaven a vendre el dia de mercat. També explica, com si d'una aventura es tractés, els viatges que feien amb la truja lligada amb un cordill al coll fins a Sant Climent d'Amer, per allà fer-la aparellar amb un mascle i així poder tenir garrins, que alimentaven fins al moment de la matança.

Gràcies al gran forn que encara es conserva a la cuina de la casa, solien pastar el seu propi pa, i quan podien també hi torraven avellanes. Uns dies després, quan el forn ja s'havia refredat, explica que ella i els seus germans s'hi ficaven a dins per arreplegar les que s'haguessin quedat al fons de tot. «No sé com teníem el valor de ficar-nos allà, a través d'aquell foradet!», s'exclama ara, la Carme, recordant-ho.

Vista parcial de la cuina amb la gran llar de foc.

Les èpoques més importants de l'any per a la família, i també les que duïen més feina, eren durant la matança del porc, quan es reunien tots els germans Serrat-Gelada amb les seves respectives famílies, i la de segar i batre, quan familiars i veïns col·laboraven entre ells construint els pallers.

Els diumenges era obligatori anar a missa, a Constantins, és clar, Calders només s'obria per a celebracions puntuals. Allà cada família hi tenia el seu banc de fusta, més o menys treballat, segons el poder adquisitiu de cadascuna, i pobre del que s'assegués al que no li pertocava.

La Carme també recorda com un dels moments més importants de l'any, l'aplec de les Serres, quan al mes de novembre feien el trajecte fins a l'ermita envoltats de caramells de gel pel fred que ja feia en aquella època, i aprofitaven per comprar torró i per anar a menjar macarrons.

A principis dels anys 70, quan Bonmatí començava a créixer amb la construcció de cases adossades i pisos, en Manel i l'Àngela, amb els fills ja grans, van deixar el mas i es van traslladar al carrer Germans Griera, on actualment segueixen vivint la seva filla Carme i el seu marit.

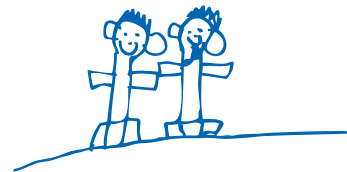
D'hort amb animals, a segona residència, i habitatge principal

Durant les següents tres dècades la casa només va estar habitada per animals. El llavors propietari, Francesc (Xico) Serrat Gimbernat, hi tenia gossos, gallines, ànecs i un bon ramat de cabres, que el senyor José Rodríguez, veí de la Colònia, portava a pasturar pels camps i els boscos de les rodalies. Recordo molt bé anar-hi els caps de setmana i ajudar els pares a donar-los menjar, i a competir amb l'Eva, la meva germana, a veure quin dels cabrits s'acabava primer el biberó que els donàvem. També jugàvem a buscar tresors per les habitacions fosques i humides del primer pis, o ens assèiem a berenar pa amb xocolata a la vora del foc, en un dels vells escons de fusta, sota la immensa xemeneia de la cuina.

Un cop el senyor Rodríguez va deixar de portar el ramat a pasturar, cuidar els animals es va convertir en una tasca molt feixuga, ja que en Francesc havia de treure el temps d'on fos abans o després de la jornada laboral. D'aquesta manera, doncs, primer les cabres i després la resta d'animals van anar desapareixent de mica en mica.

Amb l'entrada del nou mil·lenni s'hi van anar fent algunes obres de restauració, com una nova coberta, canviar bigues dels sostres o tancar tot el perímetre del mas. Llavors va començar l'aventura de llogar-la, primer durant els caps de setmana a parelles de Barcelona que utilitzaven el mas de traster; i seguidament temporades d'estiu a la Martha, una vídua austríaca que va fer reviure el jardí omplint-lo de colors i aromes, amb flors de tota mena i plantes silvestres.

Actualment, i després de mantenir-se quasi set-cents anys en peu, és el lloc on en Xico passa les llargues hores de jubilació treballant l'hort i cuidant el jardí, a l'espera d'aviat tornar-se a veure habitada per una nova generació de la família.

Mn. Àngel Pla

EN RECORD DE MN. ÀNGEL PLA

El passat 26 de novembre va morir Mn. Àngel Pla Masó, a l'edat de 89 anys i després de tota una vida religiosa dedicada a servir els altres, tot i la malaltia que patia des de feia molts anys i que el va deixar sense visió.

Fill d'Aiguaviva, als 11 anys va anar a estudiar a La Salle de Girona per passar més tard al Seminari de Girona, on després de finalitzar els estudis va ser ordenat sacerdot, el dia 5 de juliol de l'any 1953.

Ell mateix ho va relatar amb les seves pròpies paraules a la nostra revista l'any 2004 (*L'Amic*, núm. 25):

Vaig néixer a Aiguaviva, prop dels terrenys de l'aeroport, els meus pares eren rajolers. Als 11 anys vaig anar a estudiar a La Salle de Girona i mossèn Lluís Amat, que era el capellà de l'escola, em va convèncer per anar al Seminari de Girona, on vaig entrar al curs 1941-1942. Després de superar els estudis, al 1953, quan tenia 23 anys, el bisbe Cartaña em va ordenar sacerdot.

Va iniciar el seu ministeri com a vicari de Cassà de la Selva. El 1957 fou nomenat ecònom de Tregurà i encarregat de Setcases, parròquies que, a partir de l'octubre d'aquell any, passaren al Bisbat de Vic; llavors fou nomenat vicari de Calella.

Finalment va arribar a Bonmatí el dia 1 de setembre de 1958, on exerciria fins l'any 2006, que es va haver de retirar per problemes a la vista que li impedien poder continuar exercint.

Ja a Bonmatí, i concretament el 1963, se'l nomenà, també, ecònom de Sant Julià del Llor, regent de Constantins (el 1968), ecònom de Bonmatí (el 1970) i, (el 1975) ecònom de Vilanna.

També, del 1990 al 1994 fou arxiprest de l'arxiprestat de les Guílleries.

Mn. Àngel acabat de ser ordenat sacerdot.

Aficions:

Mn. Àngel va ser sempre un apassionat de la música, que va estudiar durant la seva estada al Seminari. La música també el va acompanyar a totes les parròquies on va estar. Va ser vicari organista a Cassà de la Selva, la seva primera parròquia de destí, on també tenia una petita escolania i més tard, durant la seva estada a Calella, va dirigir un orfeó de més de 80 persones.

A Bonmatí en l'aspecte musical se'l recorda, entre altres coses, per haver organitzat i dirigit la coral Rondalla Quatre Vents, amb mainada del poble, durant els anys 80. Va ser mestre de molts de nosaltres, que ens va fer estimar i gaudir de la música i ens va ensenyar el poc que sabem.

Molts també potser recordaran que va ser Mn. Àngel qui els va ensenyar unes primeres nocions de flauta mentre es preparaven per fer la comunió i poder fer un petit concert aquell dia.

Dirigint la Rondalla Quatre Vents a l'església de Sant Julià.

També va ser un gran amant de la natura. Li agradava molt caminar per la muntanya i sempre que podia hi anava d'excursió, on s'hi emportava també moltes vegades els escolans que ajudaven a la parròquia, com a reconeixement. Una ex-

cursió, un premi, per aprendre a estimar la natura i gaudir de la muntanya.

Amb els anys va canviar la muntanya per passejades i caminades, que a part d'anar-li bé per a la salut el feien estar actiu malgrat l'impediment visual.

Personatge clau a la història de Bonmatí:

Mn. Àngel Pla va ser també un personatge rellevant i clau de la història de Bonmatí i Sant Julià del Llor.

Va arribar a Bonmatí quan encara era una colònia obrera, amb la capella i la rectoria situades a la casa dels Srs. Bonmatí, i va viure de primera mà el canvi de colònia a poble.

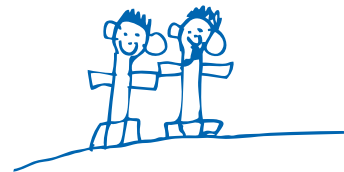
La seva arribada al poble ell la va descriure d'aquesta manera a *L'Amic*:

Vaig arribar a Bonmatí el dia 1 de setembre de 1958 com a capellà de la colònia. Tot i que no era parròquia i depenia econòmicament i domiciliàriament dels senyors Bonmatí i dels amos de les fàbriques tèxtils Mata i Pons i Armengol, que eren els que em pagaven, i dormia a l'interior de la torre de la família Bonmatí que es comunicava amb la capella. A la capella s'oferien tots els serveis parroquials per a la gent que habitava els pisos de la colònia, missa i confessió, batejos, casaments i enterraments. El cementiri era particular de la família Bonmatí, però s'hi enterraven tots els difunts de la colònia.

Amb el temps, però, aquella colònia obrera que Mn. Àngel es va trobar quan va arribar, va voler fer un pas més i iniciar les primeres gestions per esdevenir poble amb la construcció del Grup Bondia. Mn. Àngel, com a força viva de la comunitat, va ser des d'un primer moment membre actiu del Patronat de l'Habitatge Sant Benet que portaria a terme el projecte.

Es van construir les cases, els pisos, l'escola i també, naturalment, una nova església amb la seva rectoria, que li va permetre sortir de les dependències que tenia a casa dels Srs. Bonmatí.

Aleshores vam fer la rectoria per independitzar-me dels senyors Bonmatí i al cap d'un any també vam bastir l'església amb la col·laboració del Patronat de

la Vivenda que va aixecar el Grup Bondia, i altres entitats i gent del poble.

L'església parroquial de Bonmatí es va fer en terrenys cedits pel Sr. Massana, es va estrenar el 1973 amb una gran festa i va ser la primera que va beneir el Bisbe Camprodon, que acabava de substituir el Dr. Jubany al capdavant del Bisbat de Girona.

Amb la inauguració l'any 1973 de la parròquia del poble (l'actual), Mn. Àngel es va traslladar definitivament a la nova rectoria, des d'on va continuar exercint la seva tasca amb els feligresos del poble i de les parròquies de la rodalia de les quals també era responsable, compaginant la vida sacerdotal amb l'exercici de professor d'institut després d'haver-se llicenciat, ja quan era a Bonmatí, en filosofia i lletres.

Construcció del Grup Bondia. Any 1968.

La marxa del poble

Mn. Àngel era diabètic, i aquesta malaltia li va provocar diversos atacs que li van anar deteriorant la visió fins a deixar-lo en la ceguesa els últims anys de la seva vida.

Molts del poble recordem com s'havia ampliat els textos que havia de llegir per tal de poder continuar fent missa.

Amb el temps, i a causa de l'estat de salut, es va traslladar a viure a la residència Bisbe Sivilla a Girona, des d'on continuava venint a Bonmatí a tenir cura de la parròquia i dels seus feligresos. Primer amb el seu cotxe, més tard amb algú que l'anava a buscar i el tornava en cotxe.

Al poble, l'any 2003, va poder celebrar els seus 50 anys de sacerdoci, en un homenatge que se li va fer envoltat dels seus feligresos i de la seva família.

Celebració dels 50 anys de sacerdoci. Any 2003.

Finalment, el 2006 va decidir retirar-se definitivament i va passar els últims anys de la seva vida al Bisbe Sivilla, on cada vegada va anar perdent més la visió.

Batejos, comunions, casaments, enterraments... Mn. Àngel formava part de la vida del poble, ens coneixia a tots i convivia amb tots.

Ha estat el mossèn que ha viscut més temps al poble des que es va fundar la colònia, vivint de primera mà tota la seva transformació, primer de colònia a poble i més tard de poble a municipi.

Mn. Àngel ha deixat una petja per a la història en la memòria del poble. Un llegat de més de quaranta anys que serà difícil d'esborrar.

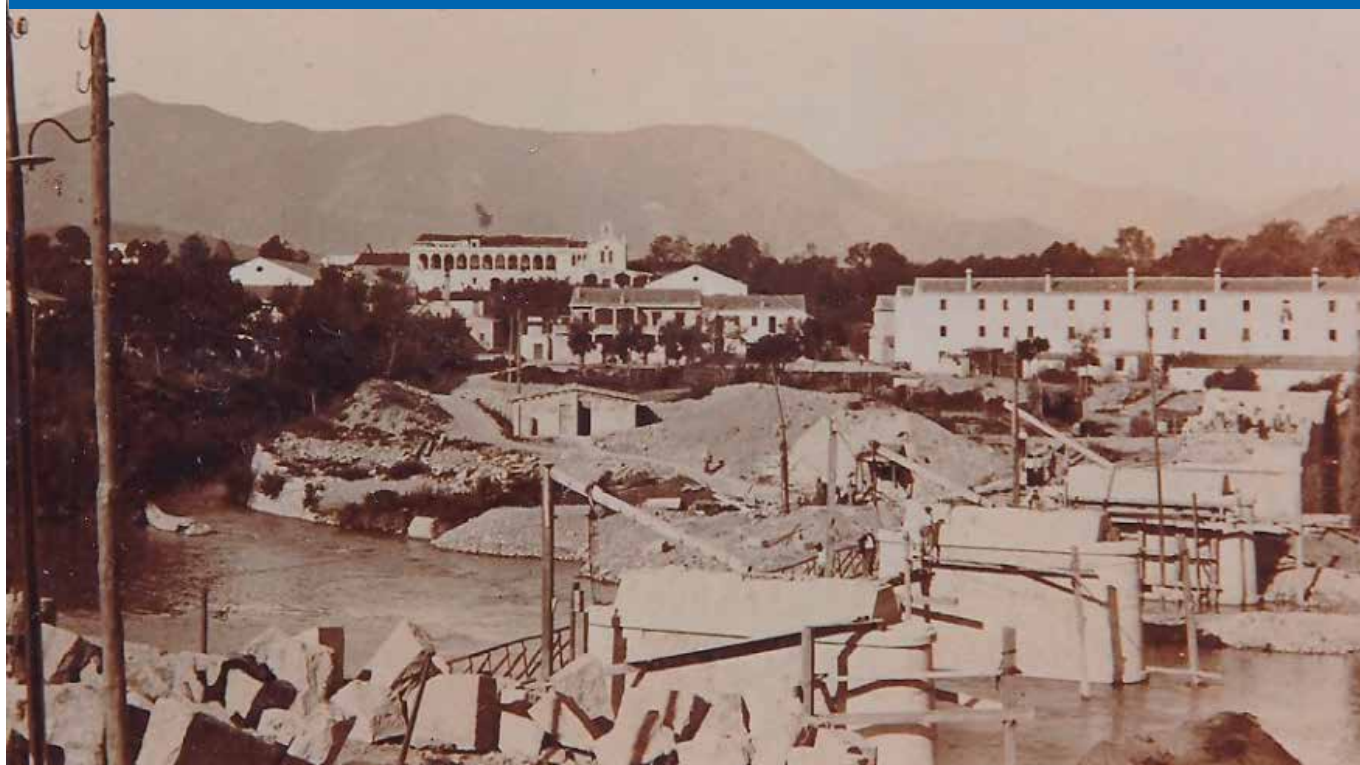
Descansi en pau, Mn. Àngel.

Josep M. Quer

<http://historia-bti.blogspot.com>

Mossèn Salvi Cateura

UN DELS PRIMERS HABITANTS DE LA COLÒNIA

Mn. Salvi Cateura va ser testimoni del naixement i creixement de la Colònia. A més d'haver beneït la remodelació de la capella de la casa dels Bonmatí (a la foto, es pot veure ja reformada, al mig i al fons de la imatge), també va ser espectador d'altres obres importants, com la construcció del pont sobre el Ter, que es pot veure en aquesta fotografia.

El que ara coneixem com Bonmatí, fins a finals del segle XIX no era més que terrenys i boscos propietat de la família Bonmatí.

Els primers habitants, que es van traslladar a viure pels contorns, i per tant els primers pobladors de la colònia, van ser els mateixos constructors. Més endavant ja vindrien, juntament amb les indústries, els primers habitants que constituïrien el nucli inicial de la colònia obrera.

Ara bé, un dels primers habitants també va ser mossèn Salvi Cateura Lluñés, contractat pel Sr. Bonmatí i que va arribar a la colònia el dia 7 d'octubre de 1899, tal com ell mateix va deixar escrit en el document dipositat als fonaments de la capella de Can Bonmatí en el moment de fer-se la remodelació de l'any 1900.

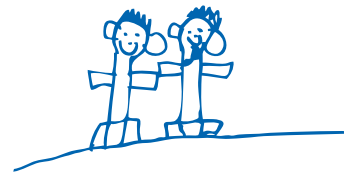
Yo el abajo firmado el día siete de octubre del año mil ochocientos noventa y nueve fui nombrado Capellán de esta Colonia, según oficio de traslación y nombramiento expedido por la Secretaria de Cámara y Gobierno de este Obispado.

Arriba just en el moment en què ja hi havia en funcionament la primera fàbrica i el primer grup d'habitatges acabat, i va viure de primera mà els primers anys de creixement i d'increment d'habitants de la colònia fins a l'any 1912, que el bisbat el va traslladar a Sant Andreu Salou.

Mn. Salvi Cateura era fill de Tordera, on va néixer l'any 1869. Els seus pares, Vicenç Cateura Freixes, de Vidreres, i la seva mare, Maria Àngela Lluñés Bugues, de Sils, s'havien casat l'any 1863 i tenien un fill més gran que Mn. Salvi de nom Vicenç i una filla més petita de nom Lluïsa.

Va ser ordenat sacerdot el dia 4 d'abril de 1896, després d'haver superat la seva formació i els escalafons previs (rep els ordes sagrats el 21 de desembre de 1895 i l'orde sacerdotal el 1896).

A partir d'aquí va ser destinat a Sant Jordi Desvalls com a coadjutor (*El Baluarte* - 3 de juny de 1896) per més endavant passar a Lloret de Mar (*El Distrito Farnense* - 15 de maig de 1898).

Des del 30 de maig de 1908, i fins al 1912, que va marxar de Bonmatí, Mn. Salvi Cateura va ser el primer capellà que va poder batejar, casar i fer els funerals dels habitants de la colònia a l'església de la casa de la família Bonmatí.

D'allà ja va venir a Bonmatí, tal com s'ha comentat, l'octubre de 1899.

Va arribar a la colònia en substitució de Mn. Ramon Domingo, que havia mort el mes d'abril d'aquell any a l'edat de 27 anys.

En aquells moments els Srs. Bonmatí tenien un oratori particular en el lloc on ara hi ha la capella en el qual tenia autorització de la Santa Seu des de 1895 per oficiar-hi missa tots els festius; ara bé, tota la resta de sagraments s'impartien a Constantins, que era, a tots els efectes, la parròquia en aquells moments.

Quan va arribar Mn. Salvi ja hi havia en projecte una nova capella en substitució de l'existent i en previsió de l'increment de població. L'autorització per aquesta ampliació es va rebre a finals de juliol de l'any 1900, i el 12 d'agost es van començar les obres de la construcció.

Va viure molt de prop l'evolució de la colònia i d'aquells primers obrers i les seves famílies que s'acostaven per trobar una feina i un lloc on viure. Fins i tot va ser ell el primer mestre que hi va haver a la colònia.

En enregistraments sonors fets per Benet Valentí i que es troben al seu fons dipositat a l'Ajuntament de Bonmatí, hi

ha declaracions de mainada d'aquells moments, ja vells en el moment de l'entrevista, que el recorden com a professor. Un mestre més aviat dur i de mà fàcil. En recorden molt bé les plantofades que donava quan un no se sabia la lliçó o quan es feia alguna malifeta.

No se sap molt bé la qualitat de la formació que donava, ara bé, si ens posem en el context, cal suposar que no es devia anar més enllà d'ensenyar catecisme i a llegir i escriure. Sí que podem afirmar, però, que Mn. Salvi Cateura va fer una funció molt d'agrair en un moment en què no hi havia cap opció per a la mainada de la colònia mentre els seus pares anaven a treballar.

L'any 1908, i per petició expressa del Sr. Bonmatí, es concedeix autorització perquè la capella pugui fer les funcions de parròquia, depenent de la parròquia de Constantins, i s'hi puguin impartir sagraments als veïns de la colònia.

Un dels motius al·legats per poder obtenir aquesta autorització va ser que la colònia en aquells moments ja tenia 600 habitants i que la parròquia de Constantins quedava a tres quarts d'hora caminant des del nucli urbà.

A partir d'aquell moment, el 30 de maig de 1908, Mn. Salvi Cateura esdevé el primer mossèn de la parròquia de la Colònia Bonmatí, que batejarà, casarà i farà els funerals dels habitants de la colònia. Els enterraments, però, i durant uns quants anys, s'hauran de continuar fent a Constantins.

Mn. Salvi es va estar a Bonmatí fins al 1912. El diari *El Norte*, el dia 20 de desembre d'aquell any, publicava que era nomenat capellà regent de Sant Andreu Salou, i que venia a Bonmatí a substituir-lo Mn. Arturo Rovira i Fusellas, procedent de Cadaqués.

De Sant Andreu Salou va ser destinat a Jafre i d'allí a Torrent l'any 1917. Va arribar a Torrent amb 48 anys, i a Torrent s'hi va estar fins al 1936, concretament el dia 9 de setembre, quan en plena Guerra Civil va ser afusellat al municipi de la Pera, a l'edat de 67 anys.

En resum, Mn. Salvi Cateura Lluñés podem dir que va ser un dels primers habitants de la colònia i que la va veure créixer just al principi del segle passat. Una figura de rellevància clau en el seu moment, que a la vegada va ser el primer mestre i el primer rector que va fer les primeres inscripcions als llibres de la parròquia.

Josep M. Quer

<http://historia-bti.blogspot.com>

Zoonosis, coronavirus i ratpenats

RATPENAT DE FERRADURA

Quan arribi a les vostres mans aquest article, de ben segur que estareu embafats de llegir notícies sobre la COVID-19, i per aquest motiu no vull parlar de la seva vessant mèdica, social..., sinó del vector original de transmissió d'aquest virus: els ratpenats.

<http://www.bio.bris.ac.uk/research/bats/China%20bats/rhinolophusrex.htm>

El grup de malalties infeccioses transmissibles, en condicions naturals, entre els animals vertebrats i les persones s'anomenen **zoonosis**. La seva transmissió pot ser directa des dels animals a les persones (aire, mossegades...) o viceversa, o indirecta, a través dels aliments, de l'aigua o de vectors.

Alguns exemples de zoonosis, a part del SARS-CoV-2, altrament anomenat COVID-19, són:

Produïdes pels aliments:

-Anisakiosi. Els anisakis són cucs paràsits que viuen en les vísceres d'alguns peixos que ens mengem.

-Salmonel·losi. Originada per bacteris del gènere *Salmonella* que es troben en aliments contaminats d'origen animal (ous, carn, llet...).

Produïdes directament per animals:

-Grip aviària. Es transmet per contacte directe amb les

aus infectades o amb superfícies o objectes contaminats amb els seus excrements.

-Ràbia. Produïda per un tipus de virus que es transmet a través de la saliva d'animals domèstics, sobretot els gossos, i també de salvatges com les guineus, ratpenats, fures i felins.

Produïdes per vectors:

-Malària. La infecció és deguda a un protozou que es transmet amb la picada del mosquit *Anopheles*. És endèmica de zones tropicals i subtropicals.

La COVID-19

El reservori més probable de la COVID-19 és el ratpenat de ferradura xinès, *Rhinolophus rex*, endèmic de la Xina. Els científics han arribat a aquesta conclusió perquè el material genètic del virus coincideix, en un 96%, amb els coronavirus trobats en aquesta espècie.

Possiblement alguna persona va menjar algun animal salvatge infectat per un ratpenat de l'espècie esmentada. La seva alta capacitat de propagació, juntament amb la globalització, van fer-ne la resta.

No és la primera vegada que els ratpenats es converteixen en els vectors involuntaris d'epidèmies; l'Ebola, els SARS... són alguns exemples de zoonosis recents originades per aquests animals.

Hi ha diversos motius que expliquen la facilitat dels ratpenats per transmetre virus:

-Volen i es mouen en ambients molt diferents i poden portar patògens d'un lloc a l'altre amb molta facilitat.

-Són animals socials, que viuen en colònies de milers d'individus i això facilita la transmissió dels microbis.

-Tot i que contenen molts virus, aquests els afecten poc perquè tenen un metabolisme molt alt. Quan són actius,

durant la nit, el cor els bateja a 700-900 pulsacions/min. (els humans en tenim 60-70). Gasten tanta energia que es produeixen petites lesions en els teixits i les cèl·lules. S'alliberen molts radicals lliures que són molt reactius i danyen les molècules i estructures cel·lulars. El seu sistema immunitari està adaptat a aquest estrès metabòlic. Dit d'una manera més planera: el seu sistema immunitari ha d'estar sempre funcionant a ple rendiment i això evita que els ratpenats emmalalteixin tot i tenir una gran quantitat de virus. Durant els 64 milions d'anys que fa que viuen a la Terra, han estat capaços de desenvolupar adaptacions per protegir-se d'aquests patògens.

El focus de la pandèmia s'ha situat a la ciutat xinesa de Wuhan, concretament en un mercat d'aliments. El possible motiu és el consum, molt generalitzat entre la població, d'animals salvatges que no passen per cap tipus de control sanitari. En aquests mercats és freqüent que per garantir la "frescor" de la carn se sacrifiqui l'animal, ja sigui de granja o salvatge, davant del client. La barreja de plomes, sang, vísceres, carn... en facilita la contaminació.

Mercat d'aliments en una ciutat xinesa.

Font: <http://cadenapolitica.com/2020/01/22/los-mercados-humedos-de-china-un-caldo-de-cultivo-para-el-coronavirus/>

Es poden evitar pandèmies com aquesta en el futur?

Tot i que tenim constància que hi ha hagut pandèmies (pesta negra, grip aviària, verola, grip espanyola...) des de l'antiguitat, actualment ha canviat la nostra relació amb l'entorn i hi ha més probabilitat que es produeixin i tinguin més envergadura perquè ens estem exposant a nous patògens que no coneixiem.

Una part del problema l'origina una penetració humana més gran en zones del planeta on hi ha molta biodiversitat i on abunden animals que són reservoris de virus i patò-

Zona de la Xina on viu el ratpenat de ferradura

Font: https://ca.wikipedia.org/wiki/Ratpenat_de_ferradura_xin%C3%A8s

gens. Estem ocupant hàbitats i sistemes naturals que fins ara mai havien estat ocupats; estem destruint boscos on viuen ratpenats i altres animals que contenen patògens que abans estaven confinats en llocs inaccessibles i ara entren en contacte amb l'espècie humana. En un món globalitzat com l'actual, el coronavirus té autopistes planetàries per moure's al seu aire.

Voldria acabar l'article defensant els ratpenats. Tenen una funció inqüestionable en el control de plagues, ja que mengen insectes que ens poden transmetre malalties i malmetre les collites. Hauríem de veure'ls com els nostres aliats i pensar que, si tractem amb responsabilitat i cura el nostre entorn natural, tots (ells i nosaltres) en sortirem beneficiats.

Marta Cos Sagué

Font: <http://www.bio.bris.ac.uk/research/bats/China%20bats/rhinolophusrex.htm>

Com contactar amb el teu CAP?

Horari: de dilluns a divendres, de 8 a 20 h

Envia un missatge
a través de
**web de programació
de visites**
ics.gencat.cat

Truca al
93 326 89 01

Truca directament al
CAP La Pobra de Claramunt
al 93 808 65 00

Accedeix a l'espai digital de **La Meva Salut** i, des de casa, podràs fer tràmits com:

/ Fer eConsulta
amb el teu
professional
sanitari

/ Descarregar-te el
Pla de medicació
(recepta) per anar
a la farmàcia

/ Consultar i
descarregar-te resultats
de proves, informes
i diagnòstics

/ Gestionar la teva
agenda i demanar
o anul·lar visites

Si encara no disposes d'accés a **La Meva Salut**, ara de forma
excepcional, pots demanar el teu usuari i contrasenya

a l'enllaç: ► canalsalut.gencat.cat/lamevasalut-registre

al telèfon: ► **900 053 723**
(de dilluns a divendres, de 8 a 20 h)

La meva
/Salut

Si has d'anar al CAP

Arriba a l'hora de la visita, no abans

Has de venir tu sol o màxim un
acompanyant si és imprescindible

Respecta la **distància de seguretat**

Porta la **mascareta quirúrgica**
posada

Renta't bé les mans

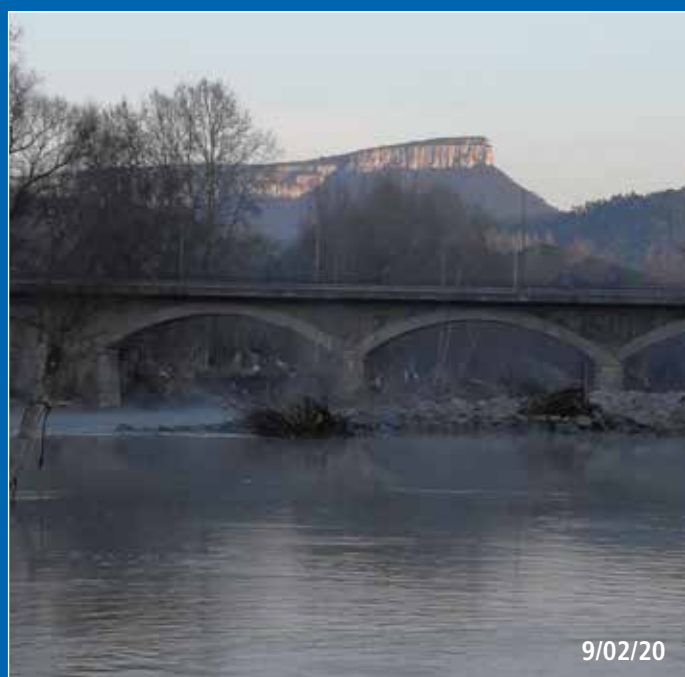

Per a més informació, consulteu canalsalut.gencat.cat/coronavirus

HORTS DE BONMATÍ

PONT DE BONMATÍ

EL TER DES DEL PONT DE BONMATÍ

